25 03 97

Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 1 март Шанба.
№ 18 (14412)

ПРЕЗИДЕНТЛАРНИНГ АЛМАТИ УЧРАШУВИ

АЛМАТИ, 28 феврал. (ЎзА махсус мухбири Муҳаммад ШАРИФ хабар қилади).

Ўзбекистон Республикаси Президент Ислом Каримов Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича олий даражадаги учрашувида иштирок этиш учун бугун Қозоғистон Республикаси пойтахти Алматига келди.

Мамлакатимиз раҳбари сафар олдидан журналистларга берган интервьюсида, бугунги кунда Орол фожиаси аллақачон халқаро аҳамият касб этгани ва уни бартараф этиш фақат ушбу минтақадаги давлатлар эмас, балки, йирик халқаро молиявий ташкилотларнинг ҳам ўзаро бош қовуштириб фаол ҳаракат қилишини тақозо этади, деб алоҳида таъкидлади. Зеро, Орол ҳалокати оқибатлари миллионлаб кишилар ҳаётига дахл қилади.

Шу маънода, Алматида Ўзбекистон Президенти И. Каримов, Қозоғистон Президенти Н. Назарбоев, Қирғизистон Президенти А. Акаев, Туркманистон Президенти С. Ниёзов, Тожикистон Президенти И. Раҳмонов ўртасида бўлган суҳбат ишчан ва амалий руҳда ўтди дейиш мумкин. Президент Н. Назарбоев Орол денгизини қутқариш халқаро жамғармасининг ўтган давр мобайнида амалга оширган ишлари ҳақида ахборот берди. Шунингдек, президентлар мазкур жамғарма маблағини ташкил этиш бўйича қабул қилинган давлат раҳбарлари кенгаши қарорининг ижроси, Орол муаммоси билан шуғулланаётган минтақавий муассасалар мақоми, Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича давлатлараро кенгаш ижроия қўмитаси ва жамғарма бошқарув кенгаши таркиби ҳамда Орол бўйидаги экологик аҳволни яхшилашга қаратилган дастурнинг бажарилиши билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Шундан сўнг Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг кенгайтирилган таркибдаги мажлиси бўлди. Унда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Жаҳон банки каби халқаро ташкилотлар вакиллари ҳам иштирок этди. Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Орол денгизини қутқариш халқаро жамғармасининг Президенти этиб тасдиқланди. Маълумки, шу пайтгача бу вазифани Президент Н. Назарбоев бажариб келган эди.

Учрашув якунида томонлар Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари ва халқаро ташкилотларнинг Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш масалалари бўйича Алмати декларациясини қабул қилдилар.

(ЎзА)

ИЛК ЧЕЧАК

КЕЛДИ ГЎЗАЛ ГУЛБАҲОР

Олам-олам қувонч билан, завқ билан
Дарё каби шошиб жўшқин шавқ би лан.
Водийларни этиб кўм-кўк майсазор
Юртимизга келди, дўстлар гулбаҳор.

Дарахтлар шоҳида оқ, пушти рўмол.
Баъзан олиб кетар уни шўх шамол
Қирлар этагида алвон лолазор
Юртимизга келди гўзал навбаҳор.

Ердан бош кўтарар аста бойчечак,
Тебранади, шамол унга беланчак.
Қарсак чалиб қувнаб дейди гулчечак:
Юртимизга келди гўзал гулбаҳор.

Қушлар сайрар яна дилларни чоғлаб.
Сувлар тўлиб оқар шодон ўйноқлаб,
Гўзал водийларни, элларни йўқлаб,
Юртимизга келди гўзал гулбаҳор.

Раққосалар жўшиб хиром этади.
Шоирлар бу кунга ашъор битади.
Халқимиз севинчдан қувнаб кетади,
Юртимизга келди гўзал гулбаҳор.

Алимардон АБДУЛҲАМИДОВ,
Риштон тумани, 7-ўрта мактаб ўқувчиси.

ҚОНУНЛАР ЛОЙИҲАЛАРИ МУҲОКАМАСИ

Тошкентда Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фондининг (МДФ) навбатдан ташқари конференцияси бўлиб ўтди. Унда фонд кенгаши аъзолари, жамғарманинг Қорақалпоғистондаги ва вилоятлардаги бўлимлари вакиллари, журналистлар иштирок этдилар.

Конференция иштирокчилари Ўзбекистон Республикасининг «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида»ги ва «Журналистларнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонунлари лойиҳаларини муҳокама қилдилар. Ушбу қонунлар лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамасига қўйилишининг ўзи мамлакатимизда демократия тамойиллари кенг ўрин олаётганининг исботи экани таъкидлаб ўтилди.

Анжуманда МДФ ташкил этилганидан буён ўтган муддат ичида амалга оширилган ишлар юзасидан ахборот тингланди.

Конференцияда ташкилий масала кўрилди. «Ҳуррият» газетасининг бош муҳаррири Хуршид Дўстмуҳаммад жамғарма ҳамраиси этиб сайланди.

Конференцияда Ўзбекистон Президенти девони ахборот маркази раҳбари Абдусаид Кўчимов иштирок этди.

АНЪАНАВИЙ ТАНЛОВ

Нукус шаҳридаги 34-сонли «Олтин балиқча» болалар боғчасида анъанавий «Йил тарбиячиси» танлови бўлиб ўтди.

Унда 35-сонли болалар боғчасининг ёш тарбиячиси Гулойим Нажимова «Қорақалпоғистон пойтахтининг 1997 йилдаги энг яхши тарбиячиси» деб тан олинди.

Акс садо

«ТЕМИРНИ ҚИЗИҒИДА БОС...»

...дейди, доно халқимиз. «Туркистон» газетасининг шу йил 22 февраль сонида «Камолот» жамғармаси: «Ватанимизни боғ-роғларга айлантирамиз» саҳифасини ўқиб, рости қувондим. Чунки, кўчат ўтқазиш, терак қаламчаларини қадаш вақти келяпти. Вилоятимиз «Камолот» жамғармасида бу ишга эътибор берилаётгани жуда муҳимдир. «Теракзорлар бўй кўрсатсин» сарлавҳали мақолада вилоятимизга тегишли ерларда боғ-роғлар яратиш зарурлиги жуда тўғри эътироф қилинган.

Менинг ўзим Паркент туманида футбол ўйингоҳи очишга эришдим. Яъни, Чанги қишлоғидаги ташландиқ жойга (2 гектар) жуда қийинчилик билан, ҳашар усулида ўйингоҳ тикладик. Унинг атрофига 1000 туп терак экдим. Ҳозир, бу тераклар тўсинбоп бўлиб қолди. Энди уларни яна кўпайтираман. Негаки, ўйингоҳ тоза ҳаволи, салқин, гўзал манзарали бўларкан. Томошабин ҳам аримайди. Теракларнинг баъзиларини кесиб футболчилар учун ечиниш, ювиниш хоналарига, кузатув айвонига тўсин сифатида ишлатмоқчимиз. Йиллар ўтиши-ку билинмайди, қаранг 4-5 йил аввал қадаб қўйилган қаламчалар бугун чунон бўй чўзганки, ҳайрон қоласан киши. Аслида аждодларимизнинг фақат яхшиликни ўйланг, яхшилик қилинг, деганларида ҳикмат бор экан. Шу теракзорга борсам, ўз ишимнинг «мевасини» кўриб, дунёга «сиғмай» кетаман. Келажакда тераклар сони 5-10 минг тупга етади.

Бу саъй-ҳаракат беиз қолмайди. Бундай эзгу ишлар яна ривож топсин!

Тоирхон ЁҚУБХОНОВ,
Тошкент вилоят,
Паркент тумани.

«КАМОЛОТ» — ЁШЛАР ТАЯНЧИ

БУХОРО ТАРИХИДАН СЎЙЛАЙДИ

Инсон умри тарих олдида бир лаҳзалик. Лекин шундай улуғ инсонлар бўладики, улар яратган обидалар неча минглаб йиллар яшаб, янги авлодларга ўтмишдан сўйлайди. Ана шундай қадимий шаҳарлар юртимизда бисёр. Хива, Самарқанд, Бухоро каби узоқ ўтмишдан гувоҳлик берувчи қадимий шаҳарлар нафақат юртдошларимизни, балки хорижлик сайёҳларни ҳам ўзига мафтун қилиб келган.

Ана шундай буюк тарихга эга бўлган шаҳ-

ри Бухорони дунё билади. Юртимизга қадам қўйган ҳар бир хорижлик Бухорони бир кўришни орзу қилади. Яқинда «Камолот» жамғармаси бошқарувида «Бухоро тарихини ўрганиш» ёшлар марказининг ташкилий йиғилиши бўлди. Йиғилишни жамғарма бошқаруви раиси Ҳотам Абдураимов бошқарди.

— Биз ўз тарихимизни ўрганиш бахтига мустақиллик туфайлигина эришдик, — деди Ҳ. Абдураимов. Шундай экан, энди ёшларимиз учун ўз тарихини ўрганадиган, унда янги саҳифалар очадиган, тадқиқ қиладиган вақт келди. Мен буни биргина Бухоронинг тарихи мисолида айтмоқчиман. Биз Бухорода «Бухоро тарихини ўрганиш» ёшлар маркази туздик. У ерда жуда кўп ишларни режалаштирганмиз. Ёш тарихшунос, ўлкашунослар гуруҳларини тузмоқчимиз. Бу борада жамғармамизнинг Бухоро вилоят бўлими аллақачон ўз ишларини бошлаб юборган. Яқин вақтда бу ўлка тарихи бўйича илмий-оммабоп фильм яратишни, китоблар чоп этишни режалаштирганмиз. Бу ишларимиз компаниябозлик ёки вақтинчалик иш эмас, балки, буни Бухоронинг 2500 йиллик юбилейидан кейин ҳам давом эттирамиз — деган ниятдамиз.

— Биз бу мақсадда ёзувчилар ва кино яратувчилар учун ёрдамларимизни аямаймиз, — деди жамғарманинг Бухоро вилоят бўлими раиси Жалолиддин Иззатов. Юртимизнинг фидойи олимлари Бухоронинг ҳали очилмаган сирли сандиқларини очишларига ишончимиз комил.

Олимлар, санъат аҳли Бухоронинг ҳали ўрганилмаган тарихи ҳақида фикр алмашишди. Йиғилиш сўнггида олимлар билан учрашиб, ушбу тадбир ҳақидаги мулоҳазаларини сўрадик.

А. Муҳаммаджонов, ЎзФА мухбир аъзоси, археолог:

— «Камолот» жамғармаси савобли ишга қўл

урибди. Бу ишда уларга омад тилайман. Бухоро тарихини ўрганишга келсак, бу бизнинг ўтмиш авлодларимиз олдидаги қарзимиз, деб тушунаман. Бухорода ҳали ўрганилиши керак бўлган тарихий манбалар сон-саноқсиз. Пойи Калон, Чори Бакир, Лаби Ҳовуз, Боли Ҳовуз каби архитектура ансамблларининг ўзи бир дунё. У ердаги ҳар бир обида, қишлоқ номлари ва тепаликлар тарихдан сўзлайди. Уларни биринчи навбатда авайлаб, асраб, кейинги авлодга етказишимиз керак.

Ҳамдам Содиқов — тарих фанлари доктори, профессор.

— Бизнинг Президент Академияси қошидаги «Ўзбекистоннинг янги тарихини ўрганиш маркази» айни кунларда жуда катта ишларни амалга ошираётир. Биз ҳам Бухоронинг 2500 йиллик юбилейига атаб китоб тайёрлашни режалаштирганмиз. Насиб қилса, тўйга тўёнамиз бўлади. Ўйлаймизки, олимларимиз халқимиз учун Бухоронинг ўрганилмаган тарихини кашф этади. Энди биз олимлар ўз қобиғимизда ўралашиб қолмаслигимиз керак. Яратилган асарларни инглиз, араб ва немис тилларида чоп эттиришимиз лозим. Бухоро тарихи ҳақидаги китоблар энди замонавий руҳда дунё жамоатчилигига тақдим этилиши керак, деб ўйлайман.

26 февраль куни Президент Ислом Каримов раислигида Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 1997 йилда мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлиси бўлди.

Мажлисда Президент Ислом Каримов маъруза қилди.

1997 йил 1 мартдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1997 йил намунасидаги қиймати 200 сўм бўлган пул билетини муомалага чиқарди.

Мазкур пул билети Ўзбекистон Респубилкаси ҳудудида ҳамма тўловлар учун мулкчилик шаклидан қатъий назар барча ижтимоий ва юридик шахслар томонидан, шунингдек, банклар томонидан омонатларга ва ҳисоб рақамларга қўйиш учун ҳеч қандай чекловларсиз қабул қилиниши шарт.

ЗАМОН, ВОҚЕАЛАР, ОДАМЛАР

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси Қорақалпоғистон бўлими раёсати мажлисида жамғарма бошқарувининг яқинда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган йиғилиши якунларидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди. Бир қанча туманлардаги жамғарма бўлимлари фаолияти бугунги кун талаби даражасида ташкил этилмаганлиги, жойлардаги жамоатчилик марказлари ташаббускорлик кўрсатмаётганлиги, маънавий-маърифий соҳада жонли ишга ўтиш зарурлиги таъкидланди. Тегишли ўртоқлар зиммасига кечиктириб бўлмайдиган вазифалар юкланди.

Раёсат мажлисида жамғарма бўлимларида Халқаро хотин-қизлар куни ва Наврўз байрамига тайёргарлик, «Ҳамшира-97» ҳамда «Шунқорлар-97» кўрик-танловларини ўтказиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Бу масалалар юзасидан Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармаси Қорақалпоғистон бўлими раиси ўринбосари, жамғарманинг Нукус шаҳар бўлими раиси Мақсет Хўжамбергенов ахборот берди.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Туркистон» мухбири.

ИҚТИДОРЛИ ЎҚУВЧИЛАР СЛЁТИ

Нукусда олтинчи бора ўтказилаётган бу анжуманда Қорақалпоғистон шаҳар ва туманларидан энг зийрак, топқир ўсмирлар иштирок этдилар.

Қорақалпоғистон Республикаси халқ таълими вазирининг биринчи ўринбосари Таваккал Абдуҳоликов иқтидорли ўқувчиларга истиқбол ва омад тилади.

«ОЛТИН КАМАР»... АБАДИЙ ЎЗБЕКИСТОНДА!

Ва ниҳоят кутилган кун келди. Уни нафақат биз балки бутун дунё бокс ишқибозлари кутишаётган эди. Ўтган якшанба Гамбургдан хушхабар олдик. Артур ГРИГОРЯН 22 февраль куни «Олтин камар» учун навбатдаги ҳал қилувчи «жанг»да Аргентиналик Раул Болрди билан майдонга тушиб, ғалабага эришди.

Жанг матонатли ва муросасиз бўлди. Артурнинг шиддатли зарбалари иш берди. Курашнинг 11-раундига борганда ҳакам Раулнинг жангни давом эттиришга ҳоли йўқлигини билдирди. Шундай қилиб, ҳамюртларимизнинг қўли баланд келди.

Албатта, ушбу баҳсда Артур Англиялик Майкл Айрисга қарши рингга чиқиши керак эди. Афсуски, турли сабабларни рўкач қилиб майдонга тушмади. Аммо, кейинроқ Артур билан Майклнинг учрашуви бўлиб ўтди. Бусиз мумкин эмас.

Олис Гамбургда Артур Григоряннинг ғалабаси шарафига Давлатимиз байроғи кўтарилди. Мадҳиямиз янгради. «Олтин камар» Артурда, яъни Ўзбекистонда қолди. Биз эса, юртдошларимиз номидан Артурни, қолаверса барча боксчиларимизни ушбу муваффақият билан табриклаймиз. Зеро, бу ғалаба спортчиларимизнинг жаҳон бокс саҳнасига чиқишида йўлчи юлдуз бўлиб қолса не тонг.

Т. РЎЗИЕВ,

ЛОТИН ЁЗУВИНИ ЎРГАНМОҚДА

НАВОИЙ. Қизилтепа туманидаги 218-автокорхона жамоаси лотин алифбосини ўрганмоқда. Сешанба, пайшанба кунлари муҳандис, шофёр ва ишчилардан иборат қарийб 60 нафар киши икки гуруҳда машғулотлар ўтказишмоқда. Лотин ёзувини ўрганиш кўргазмали қуроллар воситасида олиб борилялти.

Баҳодир ЭГАМОВ.

Шахсий фикр

Азамат ЗИЁ

МИЛЛИЙ ОНГ ВА «ТЎРТИНЧИ ҲОКИМИЯТ»

Физикада Жоул-Ленц қонуни бор. Унга кўра ўтказгичлардан ток ўтганда ажралиб чиқадиган иссиқлик миқдори ўтказгич қаршилигига ва ток кучи ва квадратига тўғри пропорционалдир. Шуниси қизиқки, мазкур қонун бир вақтнинг ўзида (XIX аср 40 йилларида), аммо бошқа-бошқа мамлакатда бир-бировидан бехабар тарзда инглиз олими Ж. П. Жоул ва рус олими Э. Х. Ленц лабораторияларида кашф қилинган. Айнан шу сабабдан ҳам қонунга ҳар икки олим номи берилган. Бироқ биз ҳозир физика фани тараққиётидаги ажойиботлар тўғрисида тўхталмоқчимасмиз, албатта. Мазкур мисол орқали диққатни қаратмоқчи бўлганимиз бошқа масала. Қаранг: тамомила бошқа-бошқа мамлакатларда яшаган ҳолда икки инсон ақл-заковати бир сифат даражасида ишлаб, ягона хулосага келган. Демак, агар онгни биз ақл-заковат, идрок деб тушунсак, бундан чиқди унинг миллати ва қатъий муқим макони бўлмайди. Янада аниқроқ айтсак, ақл-заковатнинг, идрок ва онгнинг миллати йўқ. Шундай экан, биз не сабабдан миллий онг деймиз? Бу қизиқ савол. Ва бизнинг жавобимиз эса қуйидагича.: агар онг, ақл-заковат, идрок бирон-бир миллат манфаатлари йўлида хизмат қила бошласа у миллийлашади, шу тариқа миллий онг тушунчаси учун асос яратилади.

Шу маънода миллий онгнинг жамиятимиз ҳаётида тутган ўрни ҳақида сўз кетаркан, биз энг аввало, жамиятимиз ва умумбашарият ўтмишда эришган ва ҳозирда мавжуд бўлган ақлий имкониятларидан миллатимиз манфаатлари йўлида нечоғлиқ фойдалана билишликни англамоғимиз керак. Аминмизки, бугунги кунда бозори чаққон «тўртинчи ҳокимият» мавзусига ҳам худди мана шу нуқтаи назардан ёндашмоқ мақсадга мувофиқдир. Сўз ва фикр,умуман, қаердадир бор ва қаердадир йўқ тушунча ҳақида эмас, балки бугунги сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, ҳуқуқий, маданий-маънавий ҳаётимизни мақсад ва имкониятларимизга яраша яхшилаб боришда «тўртинчи ҳокимият» қандай наф бериши мумкинлиги тўғрисида кетмоғи лозим. Хуллас, бошданоқ мўлжални тўғри олиш ниҳоятда муҳим. Бунда биз тилга олган миллий онг омили марказда турмоғи лозим.

Икки оғиз «тўртинчи ҳокимият» тушунчасига муносабатимиз ҳақида. «Тўртинчи ҳокимият». Бошқачароқ айтсак ҳокимиятнинг тўртинчиси. Демак, унинг биринчиси, иккинчиси, учинчиси... ҳам бор. Аммо бу мантиқ ва воқеликка зид. Зеро, ҳокимият битта бўлади. Демократик жамиятда эса халқ ҳокимияти. Кўриб турганимиздек, унинг «шериклари» йўқ. Тўғри, ҳокимият тақсимоти мавжуд: қонун чиқарувчи, ижроия, суд. Улар демократик давлатнинг уч устунларидир. Одатда оммавий ахборот воситаларини (ОАВ) тўртинчи устун деб қаралади. Демак, юқоридаги уч устундан ташқари яна бир, тўртинчи устун. Шу ерда яна бир савол туғилмай илож йўқ: ҳокимият мазкур устунларнинг биронтасисиз яшай оладими, «йиқилиб» кетмайдими? Яшай олади, йиқилмайди ҳам. Масалан, ўша тўртинчи устунсиз. Узоққа боришнинг кераги йўқ, мустамлакачилик йилларимизни бир ёдга олайлик, хоҳ юрист, хоҳ шўро босқичини. Кимдир эътироз билдирар, йўқ ўша йиллари ҳам ОАВ ҳокимиятнинг тўртинчи устуни сифатида Москва ҳукуматининг ишончли таянчи бўлиб келганди, дейиши мумкин. Тўғри, бу бор гап. Бироқ, тўлиқ ҳақиқат эмас. Зеро ОАВ фақат бир томон манфаатларини ўзида акс эттираркан, у энди устун эмас қуролга айланади. Бундан чиқди, ОАВ ҳар икки томоннинг, ҳам ҳокимият, ҳам жамоатчиликнинг манфаатларини уйғунлаштиришга хизмат қилмоғи лозим. ОАВ шундай фаолият кўрсатсинларки, телевидение, радио, матбуотда жамият ҳаёти бутун ранг-баранглиги билан ўз аксини топсин. ОАВ ўз ишларини шундай йўлга қўйсинларки, унда ҳокимиятнинг жамият ҳаётидаги мавжуд ранг-баранглик шароитида қандай сиёсат юритаётгани яққол кўринсин. Яъни қарс икки қўлдан чиқади. Мувозанат бўлсин. Мувозанат эса англашдан, билишдан бошланади. Биз шу баҳона энг асосий масалага келиб тақалдик. Унинг моҳиятини бир савол билан ифодалаш мумкин: бугунги кунда ОАВ жамиятдаги ўз ўринларини, давримизнинг умуман тарихини, хусусан замонадаги аҳамиятини, тараққиётимизнинг энг асосий, умумий, хусусий ўткинчи масалалари, вазифаларини салоҳиятли тарзда тасаввур қила оладиларми, бизда бугун, айнан бугун ОАВ нинг жамиятда тутган ўрнига оид яхлит концепция борми? Албатта, бу савол билан биз ОАВ ҳозирда тартибсиз бошбошдоқлик тарзида, мурод-мақсадсиз ишлаяпти, дея чўрт кесмоқчи эмасмиз. Аммо шу кезлардаги ОАВ фаолиятида ўткинчилик, «душанбадан душанбагача» усули ҳукмронлиги кўриниб турган ҳол. Буни бир мисол билан тушунтириш мумкин.

Ҳар сафар ҳукуматнинг бирон-бир жиддий масалага бағишланган йиғилишини ТВ орқали томоша қиларканмиз, эртадан бошлаб бир ҳафта, узоғи билан ўн кун ичида муттасил равишда ОАВ нинг барча бўғинларида ўша йиғилишдаги асосий мавзу ёритилиб борилишини олдиндан биламиз. Сўнг таққа тўхтайди ва кейинги долзарб мавзуга ўтиб кетилади. Аввалгисининг тақдири нима бўлди, мақсад охиригача олиб борилдими, вазифалар қандай, улар ким томонидан қандай ечиляпти, объектив, субъектив сабаблари қанақа, ҳуқуқий асослари қай тарзда ва ҳоказоларнинг иборатлиги мантиқий бўлган жараён давомисиз қолади. Масалан, яқиндагина томорқа масаласи кўтарилди. Ўша мажлисда Президентимиз айтишларича, бу сиёсат 1990 йилдаёқ бошланган-да бугунги тўкин-сочинликда унинг ҳиссаси катта. Қизиқ: олти йил индамай келган ОАВ мазкур мажлисдан сўнг «томорқа»га яна ўшиб кетди. Ютуқлар, муаммолар, камчиликлар ҳақида айтила, кўрсатила, ёзила бошланди.

Ваҳоланки улар 1991, 92, 93, 94, 95, 96-йиллари ҳам йўқ эмаслику. Бундан чиқди агар мазкур мажлис 2000 йили ўтказилганда, демак, то унгача ОАВ учун «томорқа» долзарб бўлмай қолаверармиди? Бас, тан олайлик, ОАВ энг катта нуқсони унинг боқимандалигидир, таклифларга, ғояларга боқимандалиги. ОАВнинг энг катта нуқсони улардаги ижрочилик кайфиятининг кучли бўлиб келганидир. Албатта, мазкур камчилик ва нуқсонлар ўзим давр тартиблари билан боғлиқ. Бироқ улардан воз кечса бўладику. Тўғри узоқ йиллар давомида сингиб кетган аҳволдан бирдан қутилиш қийин. Бироқ онгнинг, миллий онгнинг кучига суянсак, мақсадга эришмоқ қийинмас. Онгни эса билим ўстиради, мустаҳкамлайди. Шу ерда биз ОАВ га тегишли яна бир ҳолатга дуч келамиз, у ҳам бўлса САЛОҲИЯТСИЗЛИК. Яқинда бир ватандошимиз каминага, фалон тарихий мавзу бўйича радиога чиқайлик, деб қолдилар. Биз ўша мавзу бўйича мутахассис эмаслигимизни айтдик. У кишилар ҳайрон бўлиб, «қўйинг шу гапни, ахир тарихчисиз» дея ўпкаладилар. Уларга «сувоқчининг ишига ямоқчи аралашмаган» маъқулигини тушунтиргач, «унда қайси соҳани ишлаяпсиз?» саволини бериб қолдилар. «Ўзбек давлатчилиги»ни айтдик, «бўпти, шуни эшиттириш қиламиз, фақат қатъий баҳс қиламиз, ҳафа бўлиш йўқ» деб қолдилар. Рози бўлдик. Аммо савол туғилади: шу соҳани, мавзуни билмасалар, касблари тарихчи бўлмаса, давлатчилик масаласи энди ишланиб келаётган бўлса, қандай қилиб баҳслашишлари мумкин. Бошқа бир мисол. Газеталардан бирига мақола бериб, анъанага кўра бир кун олдин саҳифани ўқиганимиз бордик. Не кўз билан кўрайки айтмоқчи бўлган асосий фикр жамланган бир лавҳа йўқ.

Мақолани таҳрир қилган ходимдан сабабини сўрасак, ҳажм катта, жавобини олдик. Яна савол берди: сизга нима муҳим, ҳажмми, ё мазмун?

Ҳажм, жавобини олдик. Албатта, бўш келмай, бош муҳаррирга учраб, лавҳани тикладик. Эртаси бўлган акс садоларнинг аксари худди ўша лавҳага оид чиқди. Бунга оид мисолларни ТВ, радио ҳаётидан, тажрибадан ўтган воқеалар орқали яна келтириш мумкин. Бироқ, ОАВ даги салоҳиятсизлик касалини беркитиб бўлмайди. Кези келганда айтмоқ лозимки, «Ахборот», «Янгиликлар»даги чет эл хабарларни кўриб-эшитаркансиз, кишида гўё кўчадан кимдир югуриб ТВ биносига кириб. тайёр матнни апил-тапил ўқиб, яна югуриб кўчага чиқиб кетгандай, тасаввур ҳосил бўлади.

Албатта, мазкур танқидий фикрлар ОАВнинг барча бўғин ва намояндаларига бирдай тегишли эмаслиги табиий. Уларнинг қанчалик мураккаб босқичларни бошдан ўтказиб, бу доруломон кунларга етиб келганларидан яхши хабаримиз бор. Баъзи бир газеталар, аксар радиоэшиттиришлар, онда-сонда учраб турадиган телекўрсатувларни ижобий томондан баҳолаш мумкин. Бироқ барибир бугун асосий эътиборни таҳлил ва танқидга берган маъқулроқ. Агар танқид ва таҳлил аниқ таклифлар билан хотималанса нур устига аъло нур бўлади. Худди шулардан келиб чиққан ҳолда қуйида ТВ тўғрисида тўхталиб ўтсак.

ТВ борасида ҳозир гап жуда ҳам кўп. Бу табиий.Зеро кишининг нигоҳи ва диққатини энг кўп тортадиган ОАВ ҳам асли шу. ТВнинг ОАВ бошқа бўғинларидан кўра битта устунлиги бор. Бу устунлик инсонгагина хос ҳолатнинг ТВда мужассамлашганидадир. Сўз инсоннинг ўзини ойнага, кўзгуга солиш, ўз-ўзини кўриш, кўриб туриш майли ҳақида, албатта. ТВ эса жамият кўзгусидир. Шунинг учун ҳам оила биронта ҳам газета олмаслиги, радио эшитмаслиги мумкин, бироқ хонадонида телевизор бўлиши муқаррар. 15-20 кишилик бир хонадонга кириб олиб битта газетани ўқиганликларини кўрмайсиз, аммо шунча одам бир хонада телевизорга тикилиб ўтирса, ҳеч кимда таажжуб уйғонмайди. Демак, ТВ бу улкан куч-қудрат . ТВ мақсадга мувофиқ ишласа, натижа ҳам шунга яраша хайрли ва эзгу чиқади. Аксинча бўлса, вақт беҳуда ўтса, ТВ фақат ниманидир кўрсатиш учунгина липиллаб турса, ундаги қудрат салбий тус олиб боради. Реал ҳаёт билан кўзгудаги воқелик ўртасидаги фарқ катталашиб бораверади. Бу нимага олиб келиши ҳам аниқ. «Совет» телевидениесини эслайлик. Кўчада ҳаёт бошқа, кўзгуда бошқа. Кишиларда тузумга нисбатан ишончсизлик «совет» телевидениесига нисбатан ишончсизлик орқали ҳам кучайиб борганди, десак муболаға бўлмайди. Шу ўринда, уйимга ўт кетди, дея ёлғондан айюҳаннос солиб бир неча бор кишиларни тунда безовта қилган одамнинг қисматини эслаш фойдалидир. Эсингизда бўлса, унинг уйи ростдан ёниб кишиларни ёрдамга чақирганда, ёлғонни эшитавериб тўйган қўшнилари ўз уйларидан чиқмаганлар. Ёлғончининг уйи куйиб тушган. Нафсиламбирини олганда, «совет» уйи ҳам худди шу алфозда куйиб тушди-ку. Агар яқин ўтмишимиз сабоқларини ёдда тутиб, мағзини чақсак, Президентимизнинг Фарғонада айтган қуйидаги фикрларининг нақадар сермағизлигини тушуниб қоламиз: «Сиёсатимиз очиқ-ойдин... қийинчиликларни яширмасдан, ҳаётимизнинг энг оғир жиҳатларини ҳам очиқ ошкор этсак, бундан биз асло ютқазмаймиз, аксинча — фақат ютамиз».

Ҳақиқатан ютамиз. Чунки ютуқ ҳам, камчилик ҳам ўзимизники. Агар ТВ ҳақида танқидий-таҳлилий фикр билдирар эканмиз, буни фақат бир ниятда — ундаги аҳволни тўғрилашда ёрдам бериш нуқтаи назаридан қиламиз. Бу ерда ҳеч қандай «душманчилик», «фитначилик», «гуруҳбозлик» йўқ. Ва бўлмаслиги ҳам керак. Зеро телевидение ҳаммамизники ва ҳар биримизники. Унинг ёш авлод, фарзандларимиз дунёқараши шаклланишидаги ўрни беқиёс. Шунинг учун ҳам ўзбек ТВга нисбатан бефарқ қолдирмаслиги лозим. Аммо биз ҳозир тўғридан-тўғри таклифга ўтмоқчимиз, аниқроғи шундан бошламоқчимиз.

Тасаввур қилинг, ҳозир ТВ билан айрим минг битта камчиликни айтиб ўтдик. Телевидение жамоаси уларни тан олди ва бартараф қилди дейлик. Аминмизки, маълум вақтдан сўнг каминада яна танқидий фикр туғилиши ҳеч гапмас. Хуллас бу жараён тўхтамайди. То ТВ ўз устида ишлаш механизмига эга бўлмас экан, Мазкур жараён қайтараверади. Хўш, ўша механизм қандай? Шундай механизм борми? Фикримизча бор ва у юзада етибди.

Биз ўтиш давримиз тараққиёти манзарасини белгилаб берувчи бешта тамойилни яхши биламиз. Шу билан бирга мазкур беш тамойилнинг аҳамиятини асосан макромуносабатлар доирасида таҳлил қиламизу, нимагадир ўзимизча, макромуносабатлар моҳият эътибори билан талайгина микромуносабатлардан ташкил топганку. келинг микромуносабатларни ҳам шу беш тамойил «қолип»ига солиб кўрайлик, фикрини қилмаймиз. Назаримизда, ОАВ, илм-фан, олий таълим, маориф ва ижтимоий муносабатларнинг бошқа қатор микросоҳаларида мавжуд қийинчиликлар, муаммолар, камчиликлар, тўсиқларни бартараф этиб боришимизнинг кўнгилдагидек эмаслиги сабаби ҳам шунда. Ваҳоланки, мазкур «беш тамойил андазаси» кўп нарсага кўзимизни очиши мумкин, очади ҳам. Мана қаранг.

Биринчи тамойил: иқтисодий мафкурадан ҳоли, иқтисодиёт сиёсатдан устун, иқтисодий муносабатлар бирламчи, ижтимоий муносабатлар унинг инъикосидир. Иқтисодиётимизнинг табиати қандай? Эркин. Телевидениеда эркинлик борми? Бор. Аввало дунёнинг ҳеч ерида эркинликнинг ўзи йўқ. Бироқ бугунги кунда ўзбек телевидениесида сермазмун кўрсатув қилиш учун зарур эркинлик етарли. Бўлмаса нега натижа йўқ? Сабаби оддий. Иқтисодиётимизнинг эркинликдан ташқари яна бир жиҳати бор. бу рақобат. Яъни асосда рақобат бўларкан, агар у устқурмада ҳам намоён бўлмаса, шунга йўл очилмаса, ижтимоий тараққиёт бўлмайди. Бир сўз билан айтсак, ўзбек телевидение тизими рақобат асосида қурилмоғи лозим, шу жараённи бошлаш керак. У шундай усул, ҳозирда мавжуд барча камчиликларимизнинг аксариятини йўқ қилади. Акс ҳолда катта ўзгариш қилиш қийин. Биринчи мисол. ОАВ, жумладан ТВдан мақсад ахборот олиш ҳамдир. Биз телевидение орқали ахборотни қандай оламиз. Соати ҳам маълум: 19.30, 20.30 ва ҳоказо. Яна бир йўла барча каналларда бир вақтда. Масалан «Ахборот». Хоҳ ўзбек тилида, хоҳ рус ва инглиз тилида бўлсин, ТВ сизга нимани лозим топса, ўшани кўрасиз. Кишида танлаш ва шу йўл билан салоҳиятсиз, талабга жавоб бермайдиган кўрсатув ўрнига, бошқа каналдаги хабарларни кўришга ўтиш имкони йўқ. Ахир телевидениеда тўрт канал бор, улар аро рақобат ҳам йўқ эмас, дейишлари мумкин. Тўғри, Бироқ телевизион ахборот олиш фазомизда бугунги телекомапания монополистдир. Монополия бу монополия, у ҳатто ички рақобатга эга бўлсада, аммо умумий фазода монополист. Шунинг ўзиёқ ундаги ички тарққиётни, такомиллашиб боришни сустлаштиради. Савол туғилади нима қилиш керак. Жавоб: яна бир, мустақил телекомпанияга асос солиш лозим. Бу жараён эртами кеч у ёки бу шаклда бошланади. Бунга шубҳа йўқ. Вақти келиб хусусий телекомпаниялар тузилиши ҳам аниқ. Шундай экан, ушбу жараённи бошданоқ тўғри, маданий ва мақсадларимизга мос равишда йўлга солиб юбориш афзал эмасми? Хўш қандай қилиб?

Иккинчи тамойил: ўтиш даврида давлатнинг ўзи бош ислоҳотчи, халқ манфаатларини кўзлаб ислоҳотларнинг ташаббускори, ижтимоий-сиёсий ҳаётда туб ўзгаришларни ишлаб чиқади ва рўёбга чиқаради. Ҳа, ҳа. биз телевидение масаласида, хусусан монополияни бузиб, мустақил телекомпанияларни тузишда бош ташаббускор, хуллас ишбоши давлат бўлиши керак демоқчимиз. Тўғри, ҳозирги шароитда телекомпания тузаман деганлар юридик шахслар, алоҳида шахслар орасида жон-жон деб топилади. Зеро телебизнес бизнесларнинг энг сараларидан. Аммо ҳар тўғрида телекомпания бир фазода ҳозирча давлат назоратида бўлгани маъқул. Айтайлик, таклиф қабул қилинди. Энди унинг амалий томони қандай кечади?

Бешинчи тамойил: ислоҳотлар босқичма-босқич олиб борилиши лозим. Худди шундай босқичма-босқич. Яъни иш бирданига кўп сонли, катта миқёсдаги росмана телекомпанияни ташкил қилишданмас, балки ихчам, аммо тамомила мустақил телестудия (марказ) тузишдан бошланмоғи мақсадга мувофиқ. Унинг фаолият вақти ҳам бошда чекланган бўлиши табиий. Масалан, икки-уч, уч-тўрт соат. Кейинчалик иш унуми ва сифатига қараб вақт кўпайтириб борилади. Студия каналга айланади ва ҳоказо. Бунга қанча вақт кетади, олдиндан айтиш қийин, уни жараённинг ўзи кўрсатади.

Тўртинчи тамойил: кучли ижтимоий ҳимоя. Ислоҳотлар сиёсатини амалга ошириш жараёнида ҳимояга муҳтожлар сирасига нафақат муайян ижтимоий гуруҳ ва тоифаларни, балки ислоҳотлар жараёнида унаётган янгилик куртакларини ҳам киритиш мумкин. Масалан, бугун ўрта ва кичик бизнесга эътибор алоҳида ва малум маънода имтиёзли. Бу табиий. Чунки ўрта ва кичик бизнес иқтисодий ислоҳотларнинг ўзига хос гарови демакдир. Худди шу каби ижтимоий муносабатлардаги ислоҳотлар сиёсати жараёнида юзага келиб бораётган давр янгиликлари ҳам алоҳида ва имтиёзли эътиборга муҳтож. Шу маънода мустақил телестудия ҳар жиҳатдан, энг аввало, моддий, техникавий, молиявий, ташкилий томонлардан, кадрлар билан таъминлаш нуқтаи назаридан алоҳида мақомга эга бўлиши керак деб ҳисоблаймиз. Акс ҳолда ҳар томондан бақувват ва мустаҳкам илдизга эга телерадиокомпания билан у рақобатлаша олмайди.

Учинчи тамойил: янгиланиш ва тараққиёт жараёни қонунларга асосланмоғи лозим. Ушбу таклиф маъқул топилган ҳолда мустақил телестудияни ташкил этиш ҳуқуқий асосда йўлга қўйилиши табиий. Шу баҳона телевидение истиқболидан келиб чиқан тарзда ёмон бўлмасди.

Умуман ОАВ ҳақида сўз кетар экан, муаллифлар фикри, унинг амалдаги кафолатлари тўғрисида ҳам яна бир бор замонга яраша ўйлаб кўриш лозимга ухшайди. Биз бу ерда асосан муаллиф тимсолида миллий тафаккурнинг юзага чиқишини кафолатлаш мавзусини назарда тутяпмиз. Зеро шундай дамлар бўладики, ҳар ҳолда ақлирасоликдан кўп ҳам йироқ бўлмаган фикр-ғояларини жамоатчиликка етказа олмай доғда қоласан. Шу баҳона қуйидаги икки воқеани келтирмай илож йўқ. 1994 — 1995 йиллари Россиядаги империяпараст, советпараст кучлар ҳаракати ватандошларимизга «келинглар, бир кўрсатув ташкил қилайлик, унга турли даражадаги амалдору арбобларимизни чақириб, йўлини топиб советпарастлик, империяпарастлик ҳаракатларини «фикрлашиб» олайлик, токи эртага хавф туғилса, кеча сўккандим, барибир қўймайди, дея ўзини ҳимоя қилсин, шу баҳона ватанни ҳимоя қилади, энг муҳими ташлаб қочмайди» таклифини берганмиз. Бундай ташаббус билан чиқишимизнинг сабабини тушуниш қийинмас. Бунинг учун бир савол етарли: ўтган етти-саккиз йил ичида, айниқса, дастлабки йилларда, Россиядаги империяпарастлик чиқишларига, қарашларига, ҳаракатларига қарши Ўзбекистонда Ислом Каримовдан бошқа очиқчасига, мардларча, энг ҳалол иборалар билан бирон бир ҳоким, вазир, арбоб чиққанини эслай оламизми? Камина эслай олмайман. Шундай чиқишлар керакмиди? Ҳа, ниҳоятда керак эди. Нега? Жавоб қийинмас. Тарихимизни эслайлик, миллатимиз феълини холис ёдга олайлик. 1865 йили рус босқинчилари ҳужумини қайтариб, ташаббусни қўлга киритган Тошкент ҳимоячиларининг лашкарбоши-етакчиси Алимқул сафдан чиққандан кейинги аҳволни эслайлик, лоақал. Қачон кўзимиз очилади? Қачонгача ҳамма нарсани фақат бир кишига юклаймиз, шахсий масулиятдан қочамиз? Таклиф қилинган кўрсатувдан мақсад ҳам шу савол билан боғлиқ эди. Афсуски, таклиф амалга ошмади. Энг ачинарлиси, ҳеч ким унинг тўғрилигини инкор этмайди. Таклифингиз зўр, буни албатта қиламиз, дейди. Аммо орадан ойлар, йиллар ўтаверади. Иккинчи мисол. Шу ойнинг саккизинчисида телестудияга чақиришди. Нима гаплигидан бехабар бордик. Борганда эртани «Ассалом, Ўзбекистон» кўрсатувида икки оғиз сўз билан иштирок этиш таклифи тушди. Рамазон ҳайити муносабати билан. Аввалига, қандай бўларкин, бизнинг ёшимизда насиҳат қилиш тўғри келмас, дея унамадик. Ёшнинг аҳамияти йўқ, фикрингиз маънили чиқса бўлди, тарих билан ҳам боғлашингиз мумкин, дейишгач, анчадан бери ўйлаб юрган мулоҳазаларни баён қилдик. Мазмуни бундай: рўза мусулмонларнинг бурчларидан бири; шу билан бирга Ватан ҳимояси ҳам мусулмон бурчи; зеро «ватанни севмоқ иймондандир»; бунинг исботи — ватан мустамлакага айлангач мусулмончилик завол топди, мустақиллик туфайли мусулмончилик яна равнақ йўлига кирди; демак, ийди рамазондек муқаддас кунларда шуларни ҳам эслаш вожибдир; мусулмончиликда маърифатпарварлик ҳам бор, бекорга пайғамбаримиз «илм олмоқ учун ҳатто Хитойга бўлса ҳам боринглар» демаганлар; масжидлар қуришимиз яхши, шу қатори мактаблар ҳам бунёд этайлик, таъмирлайлик, ийди рамазондек муқаддас кунларда шулар ҳақида яхши ниятлар, режалар қилайлик; қўлёзма асарлардан маълумки, аждодларимиз ҳайит кунлари том маънода байрам, хурсандчилик қилганлар, чунки ийд бу арабчадан байрам дея таржима қилинади; илгари илмий атеизм қутурган йиллари ҳайит кунлари ана шу байрамона шакл ва мазмунни йўқотиб, азачилик, фотиҳачиликдан иборат бўлиб қолганди; бугун анъанавий ҳайитларни тиклаш пайти келди; марҳумлар хотирасини ўрнига қўйган ҳолда ҳайитни хурсандчилик, умидбахшлик , бунёдкорлик, ҳашар ишларини бошлаб берувчи кунларга айлантирайлик, яхши ният билан бирон мактаб, поликлиника қурилишининг биринчи ғиштларини қўяйлик.

Хуллас, ёзиб олинган фикрлар эртасига берилмади. Қизиғи ва ачинарлиси шундаки, бу сафар ҳам ҳеч ким фикрнинг тўғрилигини инкор этмади. Мазкур, тажрибадан ўтган мисолларни келтиришдан мақсад нима? Мақсад юқоридаги таклифнинг асослилигини кўрсатиш. Телевидение монополия. Хоҳласа беради, хоҳламаса йўқ. Муаллиф гўёки бир материал. Бу материалнинг боп ё нобоплигинилигини бир-икки киши белгилайди. Унинг салоҳияти, шижоати шунга етарли даражадами йўқми, бунинг аҳамияти йўқ. Фақат унга боғлиқ. Тафаккурнинг эса танлаш имкони йўқ.Агар эркинлик, рақобат, танлаш имконияти қанчалар кенг бўлса, миллий онг кучи нақадарлигини амалда кўриш ниҳоятда осон. Шунда юртбошимиз таъбирлари билан айтганда «онги ва шуури эски услубларда қотиб қолган, янги талабларга жавоб беролмайдиган одамлар» ўз-ўзидан четга чиқиб қолаверади. Шундагина ОАВ «тўртинчи ҳокимият» мақомига эга бўладилар. Зеро «тўртинчи ҳокимият»нинг вазифаси бизнинг шароитда миллий онг ва тафаккур имкониятларини юзага олиб чиқишдан иборатдир.

МАМЛАКАТИМИЗНИНГ БМТГА АЪЗО БЎЛГАНИГА БЕШ ЙИЛ ТЎЛДИ

Эндигина дунёга кўз очаётган мустақил Ўзбекистонни 1992 йил 2 март куни ўз сафига қабул қилган мазкур нуфузли халқаро ташкилот бугунги кунда мамлакатимизни Марказий Осиёдаги асосий ҳамкори санайди.

Ўтган беш йил давомида Ўзбекистон билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўртасидаги ҳамкорлик сермаҳсул бўлганини ҳеч иккиланмай айтиш мумкин. Бу ҳамкорлик тобора фаоллашиб, кенгайиб бормоқда ва Ўзбекистоннинг халқаро ҳамжамиятдан янада мустаҳкам ўрин олишига хизмат қилаётир. Мамлакатимизнинг Марказий Осиё минтақасида тутган ўрни ҳам Бирлашган миллатлар ташкилотида юртимизга нисбатан катта қизиқиш уйғотаётгани табиий. Айтиш мумкинки, Республикамизнинг БМТ билан ҳамкорлиги ўзаро маслак ва манфаатлар мувофиқлиги асосида ривожланмоқда. Манфаатлар замони бўлган бизнинг давримизда интилишларнинг ўзаро мувофиқлиги катта аҳамиятга эга экани сир эмас. Шу боис, Ўзбекистон БМТга аъзо бўлганидан буён у амалга ошираётган ишларда фаол иштирок этиб келмоқда.

Шу ўринда БМТ иккинчи жаҳон урушидан сўнг, 1945 йилнинг октябрида ер юзида тинчлик, турли миллатлар ҳамжиҳатлигини таъминлаш ҳамда инсон ҳуқуқларини ҳимоя этиш мақсадида ташкил этилганини айтмоқ жоиз. Агар 1945 йилда унга 50 давлат қўшилган бўлса, эндиликда 185 мамлакат ушбу ташкилот аъзосидир. Ҳар бир муаммонинг ўз ечими, муросаю мадораси, бошқача айтганда «дипломатияси» бўлган ушбу кунда Бирлашган миллатлар ташкилоти турли миллат ва дин вакилларининг бошини қовуштирувчи, алалхусус, инсоният тараққиётига хизмат қилувчи ҳар қандай ғояни баралла туриб айтадиган минбарга айланди. Маълумки, айни вақтда дунё жамоатчилиги БМТ тузилмаларини ислоҳқилиш, унинг халқаро доирадаги, хусусан, минтақавий можароларни бартараф этишдаги таъсир кучини ошириш лозимлигини таъкидламоқда. Яқинда БМТ бош котиби этиб тасдиқланган Кофи Аннан ҳам бу масалага ўз режалари баённомасида долзарб вазифа тусини берди. Янги бош котиб ушбу ислоҳотларни БМТга аъзо барча давлатларнинг фаол иштироки орқалигина амалга оширилажагини айтди.

Маълумки, Ўзбекистон раҳбари БМТнинг 50 йиллик юбилей сессиясида сўзга чиқиб, мазкур ташкилот фаолиятига доир ўз таклифларини баён этган эди. Жумладан, Ислом Каримов Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари қаторига Германия ва Японияни қўшиш, Бош котиб ваколатларини кенгайтириш, халқаро минтақавий ташкилотлар ва БМТ ўртасидаги ўзаро алоқаларни янада кучайтириш хусусида фикр билдирди. XXI аср остонасида юз бераётган оламшумул ўзгаришлар миллатлар ҳамжамиятининг шакл ва мазмун жиҳатдан янгича мезонлар асосида иш кўришини тақозо этиши табиий. Шу маънода, янги бош котибнинг фаолиятидаги асосий йўналиш ҳам, аввало, ислоҳот масаласига қаратилгани бежиз эмас. Албатта, бу ислоҳотлар ташкилот аъзоси бўлган ҳеч бир мамлакат манфаатини истисно этмаслиги лозим.

Яқинда жаноб Кофи Аннан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовга йўллаган мактубида юртимиз раҳбарининг Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни сақлаш йўлидаги саъй-ҳаракатларини юқори баҳолаб, БМТ Ўзбекистон билан бу борадаги ҳамкорликни давом эттиришини таъкидлади. Умуман, айни мавзуда гап кетганда, Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримов барча йирик халқаро анжуманларда, хусусан, БМТ йиғинларида жаҳон жамоатчилиги диққатини Марказий Осиё минтақасида барқарорликни сақлаш, Афғонистонда тинчлик ўрнатиш ва Тожикистондаги можароларни тезроқ бартараф этиш масалаларига қаратганини айтиб ўтмоқ лозим. Ўзбекистон Президенти афғон тупроғида кечаётган қонли воқеалар нафақат Марказий Осиё, балки, умумжаҳон хавфсизлигига ҳам жиддий дахл қилишини айтиб, бу мамлакатга қурол-яроғ олиб киришни тақиқлаш таклифини билдирган эди. Юртимиз раҳбарининг бу таклифи дунё жамоатчилиги ва БМТ Хавфсизлик кенгаши томонидан қўллаб-қувватланди.

Ўзбекистон билан БМТ ўртасидаги ҳамкорлик қирралари жуда кенг ва турли соҳаларни қамраб олган. 1995 йил октябрь ойида Тошкентда Бирлашган миллатлар ташкилоти ташаббуси билан 31 давлат ва 6 халқаро ташкилот иштирокида Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган йирик халқаро анжуман бўлиб ўтди. Шунингдек, БМТ раҳномалигида 1995 йил Нукусда Орол денгизи ҳалокатини бартараф этиш масаласига бағишланган халқаро семинар ҳам ўтказилди. Шу ўринда эслаб ўтиш керакки, президент Ислом Каримов айнан БМТ минбаридан туриб Марказий Осиё халқларининг дарди бўлмиш Орол денгизи тақдири бугунги кунда аллақачон минтақавий муаммо доирасидан чиқиб, халқаро аҳамият касб этганини таъкидлади. Жумладан, юртимиз раҳбари Орол денгизи фожеасини Бирлашган миллатлар ташкилоти, халқаро молиявий тузилмалар, шунингдек ривожланган мамлакатлар кўмаги билангина бартараф этиш мумкинлигини айтган эди.

Булар шу ўтган қисқа вақт мобайнида юртимизнинг БМТ билан ҳамкорликда қилган ва қилаётган, лекин мазмун моҳияти билан асрларга татигулик ишларидан бир шингил, холос. Бундай ҳамкорлик янада мустаҳкамланиб бораверишига шубҳа йўқ.

Фарҳод АРЗИЕВ,
ЎзА шарҳловчиси.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Тайванга «Гарпун» деб аталувчи 54 та қанотли ракета сотишни режалаштирмоқда. АҚШга 95 миллион доллар фойда келтирадиган мазкур шартнома лойиҳаси сенатга тақдим этилди. Мамлакат қонунларига биноан сенат 60 кун ичида ушбу шартномани кўриб чиқиши ва ўз муносабатини билдириши лозим. Маълум бўлишича, «ГАРПУН» ракеталари кема ва самолётларга, шунингдек, сувости кемасига ҳам ўрнатилиб, 60 денгиз мили масофасидаги нишонни бехато уради.

***

Сингапурда «Тинчликни мустаҳкамлаш ва инсонпарварлик ҳаракатини кучайтириш»га бағишланган халқаро конференция бошланди. Анжуманда БМТ тузилмалари, Халқаро Қизил Хоч ҳамда халқаро Инсонпарварлик ташкилотлари вакиллари иштирок этмоқда. Конференцияда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни мустаҳкамлаш ва инсонпарварлик ҳаракатларидаги иштироки, турли мамлакатларнинг мустақиллиги ва нейтраллигини ҳимоя қилишдаги фаолиятига доир масалалар кўрилади.

***

МОСКВА. Шу йилнинг март ойида Россия пойтахтида Грузия билан Осетия делегациялари ўртасида Жанубий Осетия мақомига доир музокаралар бошланади. Маълумки, 1990 йили Грузиянинг собиқ Президенти Звиад Гамсахурдиа Жанубий Осетиянинг мухторият мақомини бекор қилган эди. Шундан сўнг бошланган можарога Россия воситачилигида тузилган Дагомис шартномаси нуқта қўйган эди. Грузия маъмурияти вакилининг таъкидлашича, Осетия раҳбарияти Грузиянинг ҳудудий яхлитлигини тан олган тақдирдагина, Жанубий Осетияга мухторият мақоми берилиши мумкин.

Луқма

ЎЗИДАН КЎРСИН

Кеч соат еттиларда Москванинг Профсоюз кўчасида ғирт маст ҳолатда ва инсон шаънига доғ туширадиган қиёфада ётган бир кишини навбатчи милиционер хушёрхонага олиб кетади. Эҳтимол милиционер уни одатдаги «алкаш»лардан биттаси деб ўйлагандир. Йўқ, у журналист Альберт Мусин бўлиб чиқди. Журналист бўлса нима қилибди, уларнинг ичидаароқхўрлари йўқми дерсиз. Ҳамма гап шундаки, бунисиароқхўр бўлгани билан оддий журналист эмас экан.Хушёрхонада хушига келган «алкаш» ўзини ўзбекистонлик инсон ҳуқуқлари ҳимоячисиман, деб танитади. У ўзича бундан милиционерлар сесканиб кетиб, ҳозир кечирим сўрайди деб ўйлайди. Аксинча, милиционерлар яшаш ва ишлаш жойининг тайини йўқ, балчиқда ағанаб ётган «инсон ҳуқуқлари ҳимоячиси»ни туман прокуратурасига топшириб юборишади.

Бундан хабар топган «Московский комсомолец» (комсомолнинг тугатилганига неча йил бўлдию газетанинг номини қаранг?!) газетасидаги баъзи ҳамкасблар дод солиб, «бегуноҳ ҳимоячи»ни ҳимоя қила бошладилар. Мазкур газетанинг бундан атиги уч кун олдин чиққан сонида босилган мақолада «Ўзбекистон унинг қонига жуда ташна» деган ҳақоратомуз сўзлар айтилган. Шаллақиликни қаранг! Унда Холдов билан Листьевнинг қонига ташна бўлганлар кимлар эди? Тўғри сўзни айтгани учун Валерия Новодворскаяни қайта-қайта суд қилиб ёзишдан бездириш даражасига етказганлар кимлар? Россияда ҳар йили ўлдирилаётган 7-8 нафар журналистнинг қонини кимга тўнкайсиз, «Московский комсомолец»даги журналист жаноблар?!

Газетада босилган мақоланинг бир жойида Мусин «Ўзбекистон ҳукуматининг талабига кўра» қамоққа олинган дейилган. Нима, ароқ ичиб, кўчада ётишни ҳам Ўзбекистон ҳукумати талаб қилганми? Яна бир жойда Мусин ўзбекистонлик эмас, Қозоғистон фуқароси дейилган. Унда нега у «Ўзбекистонда инсон ҳуқуқлари ҳимоячисиман» деб кўкрагига уриб, москвалик шишадошларининг пинжида ҳимоя излаб юрибди?!

Аслида Альберт Мусин Ўзбекистоннинг тузини еб,тузлиғига тупурган журналистлардан бири. Бир неча йилдирки, у Ўзбекистон ҳақида иғво, уйдирма, туҳмат, фисқу фасод тарқатади. У бизга қанча кўп лой чапласа,буюртмачи хўжайинларидан шунча кўп «лой» олади. Ҳаром пул фалокат келтиради деганларирост.Афтидан, Альберт Мусин бу сафар «лой»ни кўпроқ сарфлаб, лойга ботиб қолган кўринади. Ўзидан кўрсин.

И. Норматов.

ТАРЗАН ТАҚДИРИ

ЖОННИ сузиш тарихига жаҳонда биринчи 100 метрлик масофани бир дақиқадан камроқ вақт ичида забт этган одам бўлиб кириб келган. Жонни Вейсмоллер 1894 йили дунёга келган. Болалиги Чикагода ўтиб, у сузишни Мичиган кўлида ўрганган. Унинг бу спорт турига «меҳри» касалмандлиги туфайли тушган. Ўзининг илк рекордларини у 1892 йил 25 март куни 300 ярд ва 300 метр масофаларида ўрнатган. Ярд билан ўлчанадиган масофалар ўрнатган рекордлари кўп сонни ташкил этади. У вақтларда бассейнларда на аниқ вақтни кўрсатадиган электрон аппаратура, на чегараловчи йўлкалар бор эди. Сузувчилар сальто бурилиши ҳақида тушунча- га ҳам эга эмас эдилар.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

1924 йили Париж-
пия ўйинларида
тр ва 400 метр
ҳон рекордлари-
олтин медалини
Бундан ташқари у
ча АҚШ терма
вида иштирок этга-
за» соҳиби ҳам бўл-
тердамда ташкил
пия ўйинларида эса
монимиз иккита ол-
ган. Ўшанда у эркин
дистанцияни ва
тафетани забт этган-
да 5 та Олимпия ол-
ни ютиб, 24 та жаҳон
натиб, енгилмас спо-
сига айланганди. 1950
260 спорт мухбирлари
ликнинг энг зўр сузув-
аташган эди.

1928 йилда Вейсмюл-
даги ҳаёт» саргузаштли
га тушишга Холли-
этишади.

Жонни Тар-
ичида 19 серия-
ролъ уни яна
ганига шубҳа
бутун жаҳон та-
юлдузи були-
масдан Жонни
рибон ва ҳам-
қиладиган ин-
ган.

Жонни Вейс-
Мексикада жойлашган

да бўлиб ўтган Олим-
Весмюллер 100 ме-
масофаларда жа-
ни ўрнатиб, 3 та
қўлга киритган.
сувли поло бўйи-
командаси соста-
ни учун «брон-
ган. 1928 йил Ам-
этилган Олим-
бизнинг қаҳра-
тин медаль ол-
услубда 100 метр
4х200 метрли эс-
ди. 10 йил ичи-
тин медаллари-
рекордини ўр-
рт мутахасси-
йил дунёнинг
уни «ярим аср-
чиси» деб ҳам

лерни «Жунгли-
фильмда сурат-
вудга таклиф

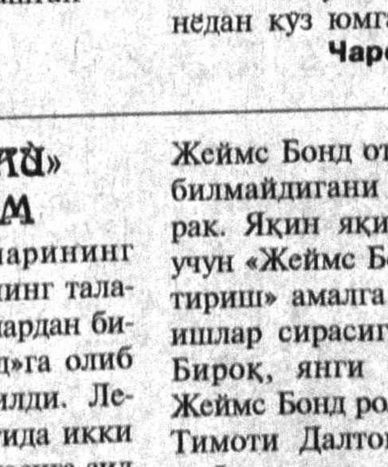

занни 20 йил
да ўйнаган. Бу
машҳур қил-
йўқ. Лекин
ниган кино
шига қара-
камтар, меҳ-
мани ҳурмат
сон бўлиб қол-

мюллер 1984 йили
Акапулько шаҳрида дунёдан кўз юмган.

Чарос ҒИЁСОВА тайёрлади.

«САМУРАЙ» МУАЛЛИМ

Токио мактабларининг бирида ўқувчиларнинг талабига кўра муаллимлардан бири уларни «уик-энд»га олиб боришга қарор қилди. Лекин, дам олиш чоғида икки ўқувчи мактаб қоидасига зид иш қилаётган пайтда, яъни ширинлик еяётиб қўлга тушди. Муаллим эса уларнинг қўлига пичоқ тутқазиб, ўз қоринларини ёриб ташлашни буюрди. Бахтли тасодиф туфайлигина «самурай» муаллим ҳукми бажарилмади.

Энг қизиғи эса, ўқитувчи ҳеч қандай жиноий жавобгарликка тортилгани йўқ. У уч ойлик маоши миқдорида жарима тўлади, холос.

ЖОСУС ҚЎЛГА ТУШДИ

Киномухлислар орасида қанчадан-қанча айғоқчиларга чап бериб, ҳамиша кўзлаган мақсадига эришадиган Жеймс Бонд отлиқ жосусни билмайдигани бўлмаса керак. Яқин яқингача аёллар учун «Жеймс Бонд»ни илинтириш» амалга ошмайдиган ишлар сирасига кирар эди. Бироқ, янги бир филмда Жеймс Бонд ролини ўйнаган Тимоти Далтонга келганда ушбу анъанага якун ясалди. У Оксана исмли рус аёлнинг тузо...ғига илинди.

Актёрлик ниқоби остида Голливудда яшаб юрган Оксананинг айтишича, у Т. Далтон иштирокидаги бир неча фильмларда кичик ролларни ўйнаб юриб, охири Тимотининг бошини айлантиришга муваффақ бўлган. Ҳозир Оксана ҳомиладор...

Киношунослар «Жемс Бонднинг айнан руслар тўрига илинишни воқеага мантиқий якун ясайди, бошқача бўлиши мумкин эмас», демоқдалар. Тимотининг эса, «бу ҳодиса кинонинг ҳаётдан анча йироқлигини исботлайди» дейишдан ўзга чораси қолмаган.

Туркистон TV

ДУШАНБА, 3

6.30 «Ассалфм, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Санъат ғунчалари».
9.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Инсон қалбига йўл».
9.15 «Марсия». Бадиий фильм. 3-серия (Италия).
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замин фидойилари». Публицистик кўрсатув.
10.30 «Рикки-Тикки-Тави». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.20 «Одамлар орасидаги бўри боласи». Бадиий фильм.
12.40 «Илм — ўзликни билмакдир».
13.10 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
13.40 «Мен туғилган тупроқ».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.50 «Фитрат ва саҳна санъати».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.30 «Ташаббус». Тадбиркорлар кўрик-танлови.
18.50 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.05 «Маънавият». Фольклор-этнографик ансамблларининг «Зилол» телефестивали.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20,25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.35 Ўзбекистон Республикаси хотин-қизларининг I конференцияси олдидан. «Умр лаҳзалари». Телеочерк.
21.45 «Вақт». Публицистик кўрсатув.
22.05 «Бу оқшом...»
22.30 «Морена Клара». Телесериал.
23.15 «Дилнавоз садолар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Олтин мерос. «Дугоҳ».
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
18.45 «Қалбимда Ўзбекистон».
18.55 «Оловуддин-97». Киноконцерт.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.20 «Спорт қитъаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.50 «Спорт қитъаси».
22.20 «Бебаҳо лаҳзалар».
22.25 Кундалик.
22.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 «Кинонигоҳ».
00.20 — 00.30 Кундалик.

III
17.55 Янгиликлар.
18.00 «Хива гиламлари». Телефильм.
18.10 Эълонлар.
*
23.10 Эълонлар.
23.15 — 23.20 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультқарусель».
19.05 «Умид».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Тасвир».
20.00 «Жаҳон».
20.20 Авторейд.
20.30 Кечки сеанс. «Ўйна, ўйна!». Бадиий фильм. 2-серия.
21.30 «Душанба». Публицистик кўрсатув.
21.40 «Аёл».
22.10 Эълонлар.
22.15 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
23.05 «Спорт-тайм».
23.35 «Сен мени хафа қилдинг». Н. Сенчукова.
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 4

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Зумраша». Киножурнал.
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қишлоқ тадбиркорлари».
10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.
*
12.00 «Фаввора». Бадиий фильм.
13.30 Зангиота тумани «Ҳосил» ансамблининг концерти.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.00 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар. Ўлмас Умарбеков, Фарҳод Олимов. «Фотима ва Зуҳра». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли. 1-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
18.25 «Чемпион билан учрашув».
18.45 «Санъат дўстликка чорлайди».
19.05 «Ислоҳот одимлари».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 «Маънавият». «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 ЎзТВ хазинасидан. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.25 «Замон».
22.35 А. Шарипова, М. Бафоев, Б. Йўлдошев. «Буюк Ипак йўли». Мусиқий спектаклдан лавҳалар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Олтин мерос. «Регистон». Манзарали фильм.
00.05 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 ТВ плюс...
18.40 «Киносайёра».
19.00 «Олтин кент».
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.20 ТВ плюс...
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Спорт қитъаси».
21.30 «Акс».
21.50 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
22.10 Кундалик.
22.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 «Кинонигоҳ».
00.10 — 00.20 Кундалик.

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 «Типратикан, кучукча ва Нико исмли бола». Мультфильм.
18.10 Эълонлар.
*
23.10 Эълонлар.
23.15 — 23.20 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш кўрсатуви.
19.15 «Америкага назар».
19.45 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Уйингоҳ плюс оила».
21.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.55 «Истеъдодлар ва мухлислар».
22.25 Эълонлар.
22.30 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
23.20 ТВ IV да «Немис тўлкини».
23.45 «Жиллет-спорт».
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 5

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Меҳримиз сизга». Ғанижон Тошматов номидаги дуторчилар ансамблининг концерти.
8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Нафосатга бахшида умр».
9.15 ЎзТВ хазинасидан. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Фермер». Тележурнал.
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Бола бошидан...»
11.30 «Ассалом, япон тили».
*
12.00 «Курьер». Бадиий фильм.
13.30 Самбо бўйича Ўзбекистон чемпионати.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.20 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар. Ўлмас Умарбеков, Фарҳод Олимов. «Фотима ва Зуҳра». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли. 2-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бир хўтикча яшаган экан». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...».
18.25 «Дилнавоз садолар».
18.35 «Замон билан ҳамнафас».
18.45 «Тасаввур олами». Ўзбекистон халқ рассоми Ж. Умарбеков.
19.05 «Маънавият». Фольклор-этнографик ансамблларининг «Зилол» телефестивали.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Назар». Публицистик кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Дилнавоз садолар».
21.40 «Талқин. XX аср».
22.10 «Автоолам».
22.25 «Морена Клара». Телесериал.
23.10 «15 дақиқа спорт ҳақида».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
18.45 «Дойче-Велле» тақдим этади...
19.05 «Зерикмай десангиз».
19.15 «Ором онлари». Концерт.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.20 «Спорт қитъаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кинонигоҳ».
22.30 «Зерикмай десангиз».
22.40 «Спорт қитъаси».
22.55 Кундалик.
23.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.15 — 00.25 Кундалик.

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 «Дархон». Телефильм.
18.10 Эълонлар.
*
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.30 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Бизнен мирас».
19.30 «Дунё ва болалар».
19.50 «Тошкентнома».
20.20 «Мусиқий меҳмонхона».
20.50 «Кафолат».
21.10 «Мезон».
21.35 «Ер курраси».
21.55 Эълонлар.
22.00 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
22.50 Эълонлар.
22.55 «Экстремал ўйинлар».
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 6

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Лирик концерт.
8.55 Иқтисодиёт чорраҳаларида.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Кашф этилаётган имкониятлар».
10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.30 География.
*
12.00 Тўлқин. «Қайнар хумча». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
13.00 «Муқаддас манзил». Публицистик кўрсатув.
13.25 «Уч қурбақа». Мультфильм.
13.35 «Туркистон — умумий уйимиз».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 «Темир хотин». Бадиий фильм. 1-серия.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.30 «Билиб қўйган яхши».
18.45 «Катта танаффус».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Марказ ва минтақалар».
21.30 «Дилнавоз садолар».
21.45 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
22.00 «Одамлар орасида».
22.20 «Одобнома».
22.30 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. Ю. Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 13 ва 14-қисмлар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II
9.00 «Ёрилтош». Мультўплам.
9.20 «Спорт қитъаси».
9.30 «Қалбимда Ўзбекистон».
9.40 «Оловуддин-97». Киноконцерт.
10.10 «Бебаҳо лаҳзалар».
10.20 «Олтин кент».
10.35 «Акс».
10.55 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
11.15 «Зерикмай десангиз».
11.25 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
11.45 «Дунё бўйлаб».
12.35 — 14.15 «Кинонигоҳ».
* * *
18.00 Кундалик.
18.10 Бугун пайшанба дастурида.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультўплам».
18.35 «Нафис мажлислар».
18.55 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.15 Оҳанглар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Яқинроқ тур».
21.30 «7 дан 70 гача». Қизиқарли дастур.
21.50 Кундалик.
21.55 «Сеҳргар». Кўрсатув ва эълонлар.
22.15 «Кинонигоҳ».
23.55 «Спорт қитъаси».
00.10 — 00.20 Кундалик.

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Болалар учун фильм. «Димканинг хўрози».
18.10 Эълонлар.
*
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.25 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
19.30 «Айчурек».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 Болалар учун мультфильм.
21.15 «02» тўлқинида.
21.30 «Инспектор Фрост». Телесериал.
22.20 «Интер-спорт».
22.30 Эълонлар.
22.35 «Эллада».
23.05 «Каталог».
23.20 «Салом, масленица!».
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 7

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Кекса санъаткорлар куйлайдилар.
8.45 «Юзма-юз».
9.05 Ю. Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 13 ва 14-қисмлар.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Аёл — олам сарвари». Телеочерк.
10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
11.30 Математика.
12.00 «Яшнаб келди гулбаҳор».
12.30 «Халқ ижодиёти».
13.00 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
13.30 «Саҳна ҳаёти». «Наврўз-97» театр санъати фестивалининг якунлари.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 «Темир хотин». Бадиий фильм. 2-серия.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Сизга аталган кун». Болалар учун концерт.
18.30 Бизнес ҳафта якунлари.
18.45 «Эртага — шанба».
19.05 «Маънавият». Фольклор-этнографик ансамблларининг «Зилол» телефестивали.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мутолаа».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси хотин-қизларининг I конференцияси.
21.30 Тошкент. «Туркистон» саройи. Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган тантанали йиғилиш ва санъат усталари ҳамда ёш ижрочилар концерти.
22.50 «Морена Клара». Телесериал.
23.30 Эълонлар.
23.35 «Ахборот».
24.00 «Ривоят».
00.10 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II
9.00 «Ёрилтош». Мультўплам.

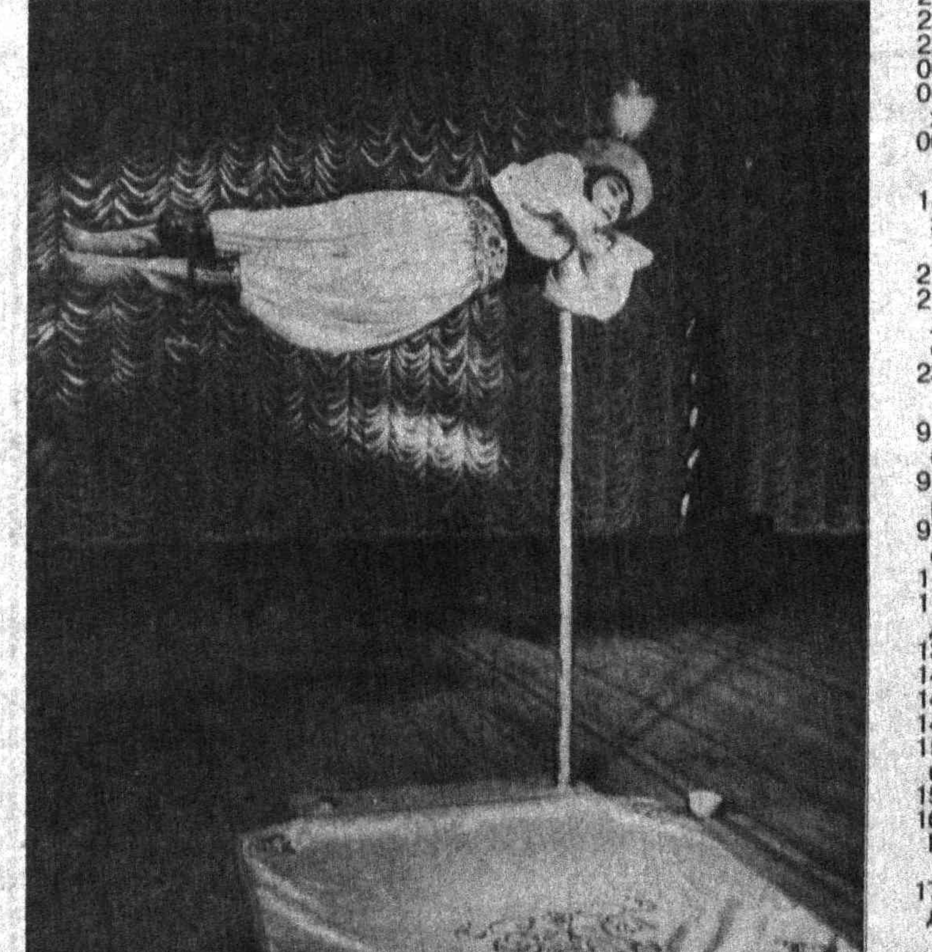

9.20 «Кўзмунчоқ».
9.40 «Жаноби Бинн ҳангомалари».
10.10 «Жозиба».
10.20 «Олтин кент».
10.35 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
11.00 Видео — «О».
12.40 — 13.10 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Кундалик.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 Телевидение ва театр.
19.00 «Аралаш-қуралаш».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мусиқали гулдаста».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.50 «Ханда дўкони».
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 «Кинонигоҳ».
00.10 — 00.20 Кундалик.

III
17.55 Янгиликлар.
18.00 «Жунгар тритонлари». Телефильм.
18.15 Эълонлар.
*
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.25 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Байрам табриги.
18.55 «Мультқарусель».
19.10 Байрам табриги.
19.15 «Умид чечаклари».
19.45 «Маънавият ва Ислом».
20.15 «Инспектор Фрост». Телесериал.
21.05 Байрам табриги.
21.10 Эълонлар.
21.15 «Ноёб асарларни овлаб». Телесериал (Италия).
22.05 «Сирдошим».
22.35 Байрам табриги.
22.40 Эълонлар.
22.45 «Жума куни, ишдан сўнг».
23.25 «Латофат».
23.40 «Бу бўстон аро...»
00.10 — 00.20 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 8

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Содиқ дўстлар». Мультфильм.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Тошкент. «Туркистон» саройи. Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган санъат усталари ва ёш ижрочилар концерти.
11.00 «Катта танаффус». Байрам сони.
11.40 «Аёл борки, олам мунаввар...» Публицистик кўрсатув.
12.10 «Онажоним — жонажоним». Кичкинтойларнинг байрам дастури.
12.40 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар. Абдулла Қодирий. «Меҳробдан чаён». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
15.00 Спортимиз маликалари.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
15.20 «Мен ёшликман».
15.50 «Ватанпарвар».
16.10 «Ғазалхон — ёшлигим».
16.30 «Сеними, шошмай тур!». Мультфильм.
16.50 «Маънавият» видеоканали.
*
17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 «Совға».
18.10 «Ранглар жилоси».
18.20 «Меҳр қолур...»
18.40 «Санъатимиз онахонлари». Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган мусиқий кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Таъзим».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳайрат».
21.20 «Нозик». Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган байрам базми.
22.30 «Азиз сиймолар».
«Тунги ёғду»
Дам олиш дастури:
23.00 «Жаҳон киноси юлдузлари».
23.20 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Дил». Бадиий фильм. 1—2-сериялар (Ҳиндистон).
01.50 «Менинг дилбар маликам». Поль Мориа оркестрининг концерти.

II
9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 Телевидение ва театр.
9.45 «Аралаш-қуралаш».
10.10 «Мусиқали гулдаста».
10.40 «Ханда дўкони».
11.00 «Кинонигоҳ».
12.40 — 13.10 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Сен бир бахтли аёл бўласан». Клип.
18.05 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.20 «Бугуннинг боласи».
18.40 Эълонлар.
18.45 «Айёмингиз муборак!» Табрик.
18.50 «Шараф тожи». Киноконцерт.
19.10 «Дубляж». Махсус сони.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Айёмингиз муборак!». Табрик.
20.00 «Дармон».
20.15 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 Оҳанглар ва эълонлар.
21.40 Видео — «О». «Уйимдаги бегона» (Миср).
23.30 «Айёмингиз муборак!» Табрик.
23.35 Кинохазил.
23.50 «Спорт қитъаси».
00.10 — 00.20 «Сен бир бахтли аёл бўласан». Клип.

III
18.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
23.50 Эълонлар.
23.55 — 00.05 «Бешик тўйи». Телефильм.

IV
9.00 Аэробика.
9.20 Кинонинг олтин асри. «Мистер Питкин душман ортида». Бадиий фильм.
10.45 «Қор маликаси». Навоий номидаги Давлат академик Катта театрининг спектакли.
11.35 «Рақслар қанотида».
12.05 «Комедиантлар».
12.25 «Тақдирлар».
12.55 «Шанба эртаги».
13.55 Эълонлар.
14.00 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
14.50 — 15.10 Корейс тилини ўрганамиз.
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Чинсэн».
19.45 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.35 «Олам ва одам».
21.00 «Болалар дейишади...»
21.05 «5 дақиқа ўзинг учун».
21.10 «Спектаклдан сўнг».
21.35 «Болалар дейишади...»
21.40 «Ассалом, Франция».
22.10 «Эсдалик учун дастхат».
22.40 «Болалар дейишади...»
22.45 Кинонинг олтин асри. «Янги амазонкалар». Бадиий фильм (Польша).
00.25 «Жиллет-спорт».
00.55 «Бу ажиб дунё».
01.10 Эълонлар.
01.15 — 01.25 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 9

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
11.40 «Ўзбекистон спорти».
12.00 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 27-кўй.
12.40 «Цирк! Цирк! Цирк!»
13.10 «Спортландия» чорлайди. Ўзбекистон — Белорусия.
14.00 «Қайнона». Бадиий фильм.
15.15 — 16.15 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Катта танаффус» янгиликлари.
18.20 «Марсия». Бадиий фильм. 4-серия (Италия).
19.00 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Соғинч».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Илҳом сатрлари.
20.05 «Эгиз қўшиқлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Минбар».
21.15 «Мусиқа салтанати».
21.35 «Шахс ва баҳс».
22.00 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 28-кўй.
22.40 Футбол олами.
23.10 «Келгуси ҳафтада».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 Тунги сеанс. «Онтарио соҳилида бўлган воқеа». Бадиий фильм.
01.35 Тунги тароналар.
01.45 — 01.55 «Ватан тимсоллари».

II
9.00 «Боланинг тили...»
9.15 Мульти-пульти.
9.45 «Болажон» экрани.
11.25 «Дунё кўриб дунё ярат».
11.40 «Дилором наволар».
11.50 «Унутилмас тасмалар».
13.20 «Эҳтиром».
13.45 «Мувозанат» — келгуси ҳафта тақвими.
13.55 «Мафтункор чеҳралар».
14.20 Видео — «О».
16.00 Кундузги дастур ниҳояси.
* * *
18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ниҳол».
18.30 Мульти-пульти.
19.00 «Таманно».
19.10 «Табиат шифохонаси».
19.20 «Имло».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Мухлис ТВ-2»
20.15 «Дилором наволар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Унутилмас тасмалар».
22.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.45 Видео — «О».
00.15 «Даракчи».
00.25 «Мувозанат»—келгуси ҳафта тақвими.
00.35 Дастур ниҳояси.

III
18.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
21.50 Эълонлар.
21.55 «Бургут бошли бардошли қуш». Телесериал. 3 — 4-сериялар.
23.15 — 23.40 «Панорама».

IV
9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 «Парле ву франсе?».
11.50 Киносалон. «Етти». Бадиий фильм.
13.50 «Подиум».
14.10 «Иштирок этувчилар».
14.40 Эълонлар.
14.45 «Сенинг вақтинг».
15.15 «Афсоналар ва ҳақиқат».
15.55 «Телеташриф».
16.10 Кундузги сеанс. «Марко Поло». Бадиий фильм.
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «ТВ IV да етти кун» (ўзбек тилида).
19.15 «Менинг кўчам».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
20.05 «Биргаликда куйлайлик».
21.05 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
21.20 Эълонлар.
21.25 Киносалон. «Келинлар кўзғолони». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
22.40 «Мусиқий олимп».
23.10 «Камбағал кишилар». Қисқа метражли бадиий фильм.
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!».

ЁШЛАР TV ҲАҚИДА

1. Ҳафта давомида қайси кўрсатувлар сизни ром этди?
2. Қайси кўрсатувлардан кўнглингиз тўлмади?
3. Таклифларингиз...

Сарвар Файзуллаев, ТВМ оператори:

1. TV-2 дастурларида катта ижобий ўзгаришлар рўй бераётганини алоҳида таъкидлаш жоиз. «Сиздан ишорат» кўрсатуви айниқса кўпчилик телетомошабинларнинг дилидан жой олса керак.

2. Рекламага бир амаллаб ўргандик. Лекин, уларнинг савиясини яхшилаш зарурмикан?! Айниқса, кредит карточкалари ҳақидаги рекламанинг ниҳоятда савиясиз эканлиги асабга тегади.

3. TV-1да ҳам анча ислоҳотлар кўзга ташланмоқда. Лекин бу кам. Ёшлар қизиқишларига оид, жумладан, мусиқий, фикр юритишга ундовчи кўрсатувлар кўп бўлса фойдадан холи бўлмас эди.

Гулзода Хасанова,

1. Сўнгги пайтда «Синфдош» кўрсатуви анча танқидга учрамоқда. Лекин, тўғриси менга у ёқади.

2. «Сирли сандиқ» кўрсатуви бошланиши билан телевизорни ўчиришга ҳаракат қиламан. Қизиқ, на дизайнда, на олиб бориш маданиятида янгиланиш бўлмаган кўрсатув қандай қилиб эфирга қўйилиши мумкин.

3. TV-4да «Твое время» деган кўрсатув мавжуд. Шунга ўхшаш кўрсатувлар ўзбек тилида ҳам кўпайса.

Нодир Пўлатов, талаба:

1. Наврўза Бейназованинг «Кинопрофи» кўрсатувида янгича қараш ва изланишлар мавжуд.

2. «5+1» кўрсатуви тобора сийқалаша боряптими?!

3. Мусиқий ва мусиқа ҳақида ҳикоя қилувчи кўрсатувларнинг кўпайгани яхши. Лекин, мусиқа танлашда бир усул қўллаш керакмикан?! Чунки, маънибемаъни мусиқалар ҳаддан ортиқ кўпайиб кетяпти.

АРМОН

БАҲОРДАЙ САХОВАТЛИ ЭДИ

1 март — Баҳорнинг илк куни.

Неча-неча йиллар давомида қалбимизда айни шу кун қувончларига яна бир катта ҳаяжон муштарак эди — 1 март азиз устоз Зулфия онанинг-да таваллуд кунлари. Қизил чиннигулларни яхши кўрардилар. Ҳеч биримизнинг кўнглимизга ортиқча ҳозирлигу ҳашам ташвиши тушмасди. Уч киши бўламизми, ўнта қизу аёлларми — бир даста қизил чиннигул билан Зулфия опанинг мунаввар, бағридан меҳру эъзоз уфуриб турган хонадонларига кириб борардик.

Бугун қалбларимиздан сизиб чиққан соғинч қатралари мукаррам, муаззам, Зулфия опанинг мангулик хобгоҳлари узра унган илк гулу гиёҳларга томди. Илоҳи, раҳматига ғарқ айласин.

Неча ўн йилликлар давомида адабиётга кириб келган қизлар, аёллар учун ҳақиқий ғамхўр инсон, кимнинг қаламидан чиққанидан қатъий назар (у ёшми, кексами), унга тан бергувчи шеърхон, бошқаларга ёрдам беришга ҳамиша тайёр-у, аммо бу ҳақда ҳар қандай оқибат шароитида ҳам оғиз очмайдиган меҳрибон... эдилар Зулфия опа. Шундай фазилатларни рўзи азалда Аллоҳ руҳу жонларига омухта қилган бўлса керак. Ўз шахсий манфаатлари йўлида инсонийликка заррача ғубор тушириши мумкин бўлган барча ожизликлардан ер у осмон қадар юксакда яшардилар. «Зулфиядек дунё таниган шоира, арбоб» олдида ўзгаларнинг ҳам қадр-қиммати, кўнгли, иззат-нафсига озор етишига зинҳор йўл қўймас эдилар.

Зулфия опанинг меҳрлари, ишончларини қозониб, катта умидларига, қай фурсатлар бағриларини тўлдирган ғурурларига сабаб бўлгач, еттинчи осмонларда учиб юрдик. Олдинма-кетин у кишига атаб шеърлар ёздик. «Устоз» деб атадик. Бугун мундоқ ортга ўгирилсак, эҳ-ҳе, умрнинг кўпи кетиб ози қолдими ёки аксинчами — Аллоҳ билади, лекин ёш эмасмиз. Ҳаётда ҳақиқий устозлар Зулфия опа каби ўзига ихлос қўйган ёшларга фақат шеърият сирларинигина англатмайдилар. Ҳақиқий устоз — олим шогирдига фақаттина илмнинг заҳматли сўқмоқларига қандай кўтарилишни ўргатмайди. Ва ҳоказо. Ҳақиқий устоз ҳар жиҳатдан ибрат, муаллим.

Ҳақиқий шогирд-чи? У ўзи танлаган соҳа ёки йўлга мустаҳкам тушиб олса, шунинг ўзи басми?

Инсон боласи ғофилликка мойил. Лекин қачондир кўнгил кўзлари очилиши керак. Бугун кўзимиздан сизаётган ёшлар фақаттина Зулфия опани қўмсаган дил соғинчларимими? У кишидек маънавий таянчга ташналигимиз учунми? Балким, пайти келганда катта-катта минбарлардан бағримизни тўлдириб «Устозим!» — деб шеърлар ўқиган эсак-да, ҳаёт саҳифаларини варақлашда, турмуш китобини ўқишда ҳамиша ҳам Зулфия опадек бўлолмаганимиз аччиқ армондир...

* * *

Зулфия опанинг гап-сўзлари, хатти-ҳаракатлари, хотиралари кўнглимдан такрор-такрор ўтаркан, бу сиймо яна ҳам юксаклашиб бораверади. Ўзингнинг ожизликларинг, худпарастлигинг, иккиюзламачиликларинг лошингни яна ҳам пастга судрайди. Эй Парвардигори олам, ўзинг шафқат қил! Бир умр шундоқ яшаб бўлмайди. Ана, қаттиқ ерни ёриб чиққан нимжонгина гиёҳлар ҳам офтобга интиляпти. Кўнгил мулкида улуғ инсонлар ибрати бўлган кимса учун бу ҳам Аллоҳнинг бир иноятл эмасми? Бу ҳаётий мактабдан ибрат олмай ўтиб кетмоқ... Алишер Навоий ҳазратлари айтганларидек, баайни ҳаммомга кириб ювинмай чиқиб кетмоқ билан тенг эмасми?

* * *

Зулфия опанинг раҳбарликларида саккиз йил давомида «Саодат» журналида ишлаш насиб этди. Ўша йиллари ёш қизлар ҳам опанинг тик қоматларию бошларини чиройли мағрур тутиб юришларини зимдан ҳавас билан кузатардик.

Мажлисбозликлар қизиғандан қизиган йиллар эди. Зулфия опа Совет хотин-қизлар қўмитасининг аъзоси бўлишларига қарамай, ташкилотнинг тез-тез чақириладиган турли йиғинларига сира бормасдилар. Яширишнинг ҳожати йўқ, ўшанда Москва сафари кўпчиликка ёқарди. Лекин Зулфия опа қўмита тадбирларига ҳамиша ўринбосарларини юборардилар.

Анча йиллар ўтиб, уйларида бўлган бир суҳбатда шунчаки воқеадек сўзлаб бергандилар. Мана бундай бўлган экан.

...Хотин-қизлар қўмитасининг бир катта тадбири чет элда ўтадиган бўлибди. Зулфия опа Тошкентдан Москвага учиб бориб, сафар ҳужжатларини олиш учун қўмитага кирибдилар. Куз фасли экан.

— Ўзбекистонда узум пишдими? — деб сўрабди қўмитада ишлайдиган аёллардан бири.

— Ҳа, ғарқ пишди, — жавоб қайтарибдилар Зулфия опа.

— Наҳотки, икки килогина узум кўтариб келиш мумкин бўлмаса? — дебди савол бергувчи.

— Мумкин, — дебдилар Зулфия опа. — Лекин мен қаерга борсам, қўлимда кичкинагина сумкача кўтариб юришга одатланганман. Оғир юк, катта сумкалар билан юришни ўзимга раво кўрмайман.

Шундан сўнг керакли қоғозларни олиб, Зулфия опа делегация сафида чет элга учиб кетибдилар. Қайтишда бир нечта негр аёллари ҳам буларга қўшилиб Москвага келибди.

— Москва аэропортига тушдик, — деб эслагандилар Зулфия опа. — Хотин-қизлар қўмитасининг ходимлари бизни кутиб олишди. Улар негр аёлларининг ҳам ғамини еб, Москвада совқотиб қолишмасин деб, пўстинларгача олиб чиқишган экан. Лекин... қизиқ бўлди. Кутиб олгувчилар ҳаммани машиналарга таклиф қилишди, олдиндан жой олиб қўйилган меҳмонхоналарнинг номларини айтишди. Лекин мени уларнинг ҳеч бири кўрмагандай, билмагандай, машинага ҳам таклиф қилишмади. Ҳамма жўнади, оқшомда бир ўзим аэропортда қолиб кетдим. Москва меҳмонхоналаридан жой олиш осон эмасди. Бахтимга, бир машҳур ёзувчи учраб қолди, ўша одам мени меҳмонхонага жойлаштириб кетди. Шу-шу мен Хотин-қизлар қўмитасига қадам босмадим.

* * *

Хонада ишлаб ўтирардим. Зулфия опа қўлларида уч дона митти гуллар билан кириб келдилар. Ердан қор кетар-кетмас очиладиган ангишвонадеккина гуллар бор-ку!

— Бу — сизга! — дедилар кўзларида ҳамиша ўзларига ярашимли ифода билан. — Марказқўмга мажлисга боргандик. Пиёда қайтаётсак, йўл четларида очилибди. «Бугун Муҳтараманинг туғилган куни», — деб териб олдим.

Бу воқеага неча йиллар бўлди. Каттаю кичик гулдасталар насиб этди. Бироқ...

Зулфия опа ўша мунчоқдек гулларни қўлимга берганларида, дилимдан: «Шундай обрўли, машҳур одам оддийгина ходими учун эгилиб йўл четидан гуллар терса!» — деган ҳаёл ҳайратдай ўтган эди. Кейин бу туйғу умрбод кўнглимни кўтарадиган миннатдорчиликка, эҳтиромга айланиб қолди.

* * *

Зулфия опа муҳаббат туйғусини ҳар бир кўнгилнинг пинҳоний бойлиги деб, ўз қалбларидаги катта севги ҳақида фақаттина шеърларда ёзардилар.

Бундан тўрт йил муқаддам мен у кишидан Ҳамид Олимжон билан кечирган йиллари хотираларидан сўзлаб беришларини сўрадим. Ҳар доимгидек:

— Улар маним ўзимнинг бойлигим, — деган жавоб қайтардилар. Шунда:

— Зулфия опа, биз китобий қаҳрамонларнинг муҳаббатини ибрат қилиб гапириб юрамиз. Сизларнинг севги, садоқатингиз эса ҳаётнинг ўзи-ку! Бу ҳақда билишга кўпчилик қизиқади, — дедим.

Энди... ушалмас армон бўлиб қолди. Нега шу журъат, қатъият аввалроқ келмаган экан?..

Айни ўша кунлари бир туш кўргандим: ка-атта гулдор кўрпа. Жуда ҳам чиройли. Устига беҳисоб марваридлар сочилган. Марваридларнинг кўпи қўшалоқ-қўшалоқ, худди буғдой бошоғига ўхшаб ғужум-ғужум эмиш. Мен уларни тераяпман. Аввал қўшалоқларини термоқчи эмишман. Лекин марваридлар шу қадар кўп эдики, бир қисмгинасини кафтимга олдим, холос. Уйғониб кетдим...

Бу рамзий туш Зулфия опанинг севги хотираларига тааллуқли эмасмиди? Мана, ўша хотиралардан бир қатрасини ёзай. Зеро, беҳисоб марваридлар ул нурли қалб дарёсининг тубида ярақлаганча кетмадимикин?

...Акалари ўша даврнинг ўқимишли кишиларидан бўлганликлари учунми ёки ўзларидан катта опалари куёвга узатилиш арафасида бехос дардга чалиниб вафот этганидан куйиб қолган ота-она тақдирларига насиб этиб турган ёлғизгина қизларининг бахту саодатли бўлишини тилаганликлариданми, Зулфия опанинг ўқишлари, юриш-туришларига анча эркинлик берадилар. Балким, у ҳам эмас, бу ҳам эмас, улар қизларининг аҳлоқи, одоби, ўзини тута билишига қаттиқ ишонишгандир.

— Ҳамид Олимжон кўчамизнинг бошигача кузатиб келарди, — дея сўзлаб бергандилар Зулфия опа. — Кўчанинг бир тарафида мен, иккинчи томонида Ҳамид ака келаверардик. Баъзан шом тушa бошласа, дарвозамизнинг олдигача кузатиб келардилар. Ҳовлимиз катта, гулзору мевазор эди.

«Қанийди, мана шу ҳовлидаги бир гулнинг тагида ўтириб тонг оттирсам», — дер эди Ҳамид Олимжон.

Гап айланиб, ўн йиллар муқаддам босилган бир асардаги Ҳамид Олимжон билан Зулфия опа муҳаббатига тааллуқли дилни хира қиладиган фикр ҳақида сўрасам, «У одам сира ҳам бунақа гап айтадиганлардан эмасдилар», — деган қисқаю қатъий жавоб бўлди.

Зулфия опанинг узоқ йиллар яқинларидан бири бўлган Холида опа Аҳророва сўзлайдилар: «Зулфия опа ҳаттоки Ҳамид Олимжоннинг бирорта ювилган кийими дорда ёлғиз қолишини ҳам истамасдилар».

29 ёшда севган кишисидан ажралиш... Жисмнинг, руҳнинг, ҳаётнинг қарама-қаршиликларию синовларини мағрур енгиб узоқ йиллар яшаш осонми, қийинми? Чин муҳаббат билан мунаввар бўлган ўн йиллик чин маънодаги бахтли умрнинг руҳи Зулфия опани ҳаётларининг охиригача қўллаб-қувватлаган бўлса, ажабмас.

«Ҳеч ким Ҳамид Олимжонга ўхшамайди, ҳеч ким ундай бўлолмайди», — дердилар Зулфия опа.

* * *

Давлат арбоби, ёзувчи Шароф Рашидов шахсига нисбатан қисқа давр ичида бўлган икки хил муносабат айрим ўзига хос табиатлилар учун кўзгу вазифасини бажарди.

Зулфия опа Рашидов на қораланганда, на оқланганда у ҳақида хотиралар ёзмадилар. Ҳаттоки, «жабрдийда»ларнинг ҳасратлари дарёга айланган кунларда Ёзувчилар уюшмсининг минбаридан туриб: «Зулфия опа, сиз нега индамайсиз?» — деган сўроқлар ҳам бўлди.

Аёл қалбининг бу қадар матонати, мардона тан олиш керак, ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Гоҳ адолатсиз тузумнинг сохта гуллар билан безатилган аравасига чиқиб олиш учун жонни ҳовучлаб югурмай, гоҳ яхшию ёмонни аралаштириб устидан туҳмат, бало қуядиган қора қозонига ўт қаламай улуғвор яшадилар Зулфия опа. Чунки бу ҳаракатларнинг заминида энг катта ожизлик — ўз-ўзини яхши кўриш, ўз манфаати учун жонсараклик, қурбонлик ётади. Зулфия опа бундай туйғулардан жуда-жуда йироқда, юксакда яшадилар. Ўз шаънларига заррача ғубор тушириши мумкин бўлган каттаю кичик манфаатларни қатъиян рад этардилар.

* * *

Муҳарририятнинг ички ишлари ҳақида сўз кетганда, «Асосий оғирлик бош муҳаррир ўринбосарининг зиммасига тушади», — деган гап юради.

Зулфия опа жуда масъулият билан ишлардилар. Ҳаттоки бетоб бўлиб қолсалар ҳам, «Саодат»да босиш учун тайёрланган ҳамма материалларни ўзлари кўрардилар. Кўрганда ҳам, нафақат маъноси, мақсади, бадиияти, стилистикасига эътибор берардилар, балким ҳар бир сўзнинг нечоғли ўз ўрнига тушганлигига эътибор берардилар. Халқ оғзаки нутқида ишлатилганда бошқачароқ маъноларни ҳам англатадиган сўзларни қўллашда эҳтиёткор бўлишни таъкидлардилар.

Қўл остиларида ишлайдиган ходимлардан биронта одамга муҳарририят фаолиятига тааллуқли бўлмаган вазифа топширганларини ҳеч кўрмаганман.

* * *

Саксон ёшлари яқинлашиб келаётганди.

— Мундоқ ўйлаб қарасам, тугунларни тугиб-тугиб қўядиган кунларим яқинлашиб қолибди, — дедилар Зулфия опа. — Лекин менинг ўз устозларим олдида узилмаган қарзларим кўп экан. Бизнинг тенгдош, тақдирдошларимиз оз қолдилар. Ғафур Ғулом, Миртемир ака, Ойбек ака, Ҳамид Олимжон, Шайх ака ҳақида айтишим керак бўлган гапларим кўп. Улгурармикинман...

Зулфия опа шуларни гапирардилар-у, мен бу вазмин, салобатли, дунё таниган шахснинг «Устозларим!» — деб алоҳида эҳтиром билан сўзлашларидан яна ҳайратланиб ўтирардим. Тавба, кейинги даврда бир-иккита тўплами чиқиб, газетада у ҳақда битта-яримта мақтов мақола босилса, «Фалончи менинг устозим», — демоққа тили келишмай қоладиганлар кўп. Зулфия опа эса шунча шону обрў билан умрларининг охиригача қалбларида ўз устозлари олдида қарздорлик, уни узиш ниятини кўтариб ўтдилар.

Ўшанда бир ой мобайнида муттасил ишлаб Зулфия опанинг Ғафур Ғулом ҳақидаги хотираларини бир мақола қилгандик. Уч қайта деярли янгидан ёзилган бу мақоладаги ҳар бир сўз, ифода Ғафур Ғуломнинг ҳам шоир, ҳам инсон сифатида улуғлигини кўрсатиши керак эди — Зулфия опа шуни таъкидлар эдилар.

* * *

Аллоҳ Зулфия опани ҳам зоҳиран, ҳам ботинда гўзал, нозик қилиб яратган экан. Ҳамма нарсанинг чиройли, дидли бўлишини яхши кўрардилар. Ва айни шу туйғу уларнинг табиий эҳтиёжига айланган эдики, буни кўз-кўз қилиш ва ўзларини бошқалардан ажратиб кўрсатишга уриниш одатлари йўқ эди. Кийимлари ўзларига жуда ярашимли, атрофдагиларнинг ҳавасини келтирадиган даражада буларди. Лекин кўпчилик аёлларга ўхшаб Зулфия опа атрофдагилар бу либосларни мақташларига, олқишлар айтишига сира йўл қўймасдилар.

Ўзгаларнинг дардини кўтариб юрардилар, ёрдамга тайёр эдилар. Лекин ўзларининг на жисмоний дардларини, на кўнгил оғриқларини айтмас, шарҳламас эдилар. Узун кечаларда шу оғриқларни енгишга умрларининг қанчаси сарф бўлдийкин?.. Ҳаттоки, бетоблик оқибатида ўзларига қаролмаган бўлсалар, бундай пайтда бошқаларга кўринишни, дўсту қадрдонларнинг дилини инжитишни истамасдилар. Ҳамиша одамларнинг кўнглини кўтариш, кайфиятини чоғ этиш, умид ва ишончини мустаҳкамлаш, яхши сўз ва яхши амал билан яхши хотира қолдириш Зулфия опанинг одатлари эди. Устоз умрларининг охиригача шундай бўлиб қолдилар.

* * *

Зулфия опанинг аёлларга, ижодкор хотин-қизларга муносабатлари ҳақида жуда кўп шоираю адибалар алоҳида-алоҳида ёзсалар арзийди. Бир гаплари сира ёдимдан чиқмайди.

«Агар аёлларга ҳақиқатан ҳам ғамхўр, сирдош, кўмакчи бўлмасак, бизларнинг биронтамизга ҳам «Саодат» журналида ўрин йўқ!» — деган эдилар устоз. Бу гапларини бир умр ўзлари ҳаётда исботлаб ўтдилар. Нафақат «Саодат» журнали муҳарририяти даргоҳида, балким ҳамиша, ҳар жойда аёл шахсига муҳаббат, эҳтиром, эъзоз билан муносабатда бўлдилар. Зулфия опа олдиларида ўзгалар ҳам аёлга нисбатан бошқача бўлолмасди.

Етмиш йил давомида Шарқ аёли қадр-қимматини «ожиза, чўри, илмсиз» деб ерга урган, хўрлаган замонда Ғафур Ғулом Зулфия опа ҳақларида:

Муаззам Шарқ намоёндир
сенинг покиза руҳингда, —

деб ёзган, Шоирани бир қадар билган, қалбини англаган одам Ғафур Ғуломнинг нақадар топиб айтганига тан беради.

Муҳтарама УЛУҒ.

ҚУТЛОВ

СИЗ НИМАНИ СОҒИНДИНГИЗ?

Бола эдик, отамнинг ишдан келишини сабрсизлик билан кутардик. Отам биз эрталаб рўйхат қилиб берган нарсаларимиз билан қайтарди.

Ўқувчи эдик, ёзни кутардик. Каникулда дарссиз, қўнғироқсиз, ташвишсиз юришимизни билардик. Охирги синфда мактабнинг тугашини кутардик. У тугаса, орзули чўққиларга чиқишимиз мумкиндай эди. Ҳаммасига йигирмадан ўтган ёш якун ясади. Қалбни, юракни, унинг соғинчини ўзгартирди. Биз ҳар кун, ҳар тун, ҳар тонг нимanидир ва кимнидир соғиниб яшашни, соғинмай яшашни ўргандик... ўргатдик.

Бугун феврал календарининг охирги варағини йирта туриб, вужудимда ширин бир титроқ сездим: Яна биз баҳорга етиб келибмиз.

Баҳорда болалик орзум янги кийимимни тезроқ кийиш эди.

Баҳорда ўқувчилик орзум энг катта чоракдан тезроқ қутулиш эди.

Баҳорда 18 ёшлик орзум кимдандир совға олиш эди.

Энди... Яна бугун баҳорга етиб келибмиз. Ёзнинг қийноғидан, кузнинг қовоғидан, қишнинг қировидан қутулиб.

Энди,.. Мўрилардан қуш боласининг чиғ-чиғлари, уйлардан ёр-ёр садолари, юракдан бир соғинч эшитилади. Бу соғинч, фироқдан-да, фиғонлироқ, севинчдан-да севиклироқ Баҳор соғинчи.

Энди... Баҳорда йигирмадан ўтган ёшимдаги орзум бу галги баҳор умримизга ўзгача гул қадаб кетсин. Бу гулнинг муаттар ҳидидан маст бўлиб, йилни кундек, кунни (яхшисини) йилдек ўтказайлик. Бу галги баҳор остоналаримизга яхшилик уруғини, бахтнинг ниҳолини қадаб ўтсин. Умримизнинг бир йилини ўғирлаш эвазига юз йиллик қувонч ато этсин. Соғинчи эса доим баҳорий бўлсин.

ЛАЙЛО

БОЙЧЕЧАКЛАР КУЛАР ЭРТАГА...

(қатра)

Тун айвонида бедорман... Шитир-шитир... Чак-чак-чак... Қишнинг узун-узун сўнгги йиғиси... Юрагимдан эсаётган шабадалар томирларимдан оқаётган қонларимни қиздиради...

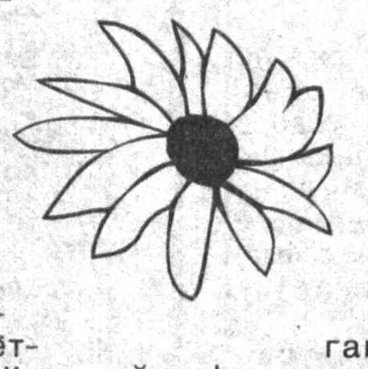

Тупроқнинг илиқ тафтидан потраб турган чечаклар кўл-оёқларимни ёзиб юборгудай. Эртага-эртага бўлади ҳаммаси...

Эрта тонгнинг нафасларида дарахтларнинг энтикишлари бор. Новдаларнинг бўртиқ куртакларини сийпалайман, титраб силкинади новдалар.

Онамни қўмсайман... Қишлоғимизни... Ўчоқ алангасида юзлари ёришиб турган ҳамқишлоқларимни... Сумалак қайнаётган дошқозонни... Ёнғоқдай-ёнғоқдай пуфакчалар ўйнаётган қозондан кўтарилган буғ эшилиб-буралиб азамат чинорнинг новдаларига ўралади. Болаларнинг қийчуви, қизчаларнинг қўшиғи тинган. Ҳалима холам, Зулфи холам, мен ва дугонам навбати билан қозонни ковлаймиз. Пахса дувол ортидан болакайларнинг сомон илашган сочи эмас, силлиқ қилиб таралган соч кўринади... Дугонам ҳушёр тортади. Уйқусираб ўтирганим учун унинг маъноли turtkisidan сесканиб кетаман. Жилмайиб «бир қарагина» — деб имлайди. Чимрилиб қарайман. Бир жуфт нигоҳлардан юрагим шувиллаб кетади. Энсам қотиб қовоқларимни уяман, юзларимни қизариб кетганини эса яширмасам ҳам бўлади. Чунки, оловнинг тафтидан деб ўйлашади-да. Ҳалима холам уйқулари келмасин деб бизни чалғитмоқчи бўлади: «Қани, шоир қизим, бирор марта бизгаям шеър айтиб беринг-чи...» Мен эса холаларимдан эмас, пахсадевор ортидаги одамдан уялиб айтгим келмайди. Холам астойдил илтимос қилгач секин-секин овозимни чиқариб шеър ўқий бошлайман. Олис-олисларга кетиб қолишни орзу қиламан шеъримда. Шу пайт ерга бир нарса гурсиллаб тушади. Қўрқиб кетамиз... Девордан йиқилиб тушган йигитча эса шошилиб ўрнидан туриб ура қочади. Ҳамма-ҳаммалари кулиб юборишади. «Узоқларда нима қиласиз, қизим. Шундоқ шайдоларингиз турганида.» — дейди Холагинам...

...Худди ҳозир ҳам сумалак ковлагандай юзларим қизиб, ширин энтикиб кетаман. Девордан йиқилиб тушган йигитчанинг нигоҳларини эслайман. Шеър ўқигим келади... Қишлоғимни, ҳамма-ҳаммасини соғинаман шеър айтиб... Менинг ғамгин овозимга куй қўшилади: Шитир-шитир... чак-чак-чак... Бундай ғамгин қўшиқни ҳеч қачон эшитмагандим. Йўқ, йўқ, бу қўшиқ ғамгин эмас, ёруғлик бу қўшиқ...

Шитир-шитир.. чак-чак-чак... Тупроқларни тимдалаб: бой-че-чак, че-чак, чак-чак деб чақираётган Баҳор эмасмикан-а... Ҳа Тунни оралаб чечак излаб юрган Баҳор бўлса керак. Туннинг деворлари ортидан эса Наврўз мўралаб турган бўлса-чи...

Бу сирдан огоҳ бўлмоқчи эмасдим. Баҳоройнинг ўзи чақирди, унинг соғинчлари қийнайди. Шеърлари тинч қўймади мени: Бой-че-чак, че-чак, чак-чак-чак...

Мухтасар
Тожимаматова.

Одобнома

МЕҲМОНДОРЧИЛИКДА

Арзимаган нарсалар тўғрисида мунозара очманг.

Бировни аския қиламан, деб пайт пойламанг.

Эскирган воқеа-ҳодисалар, ҳазил гаплар, латифалар айтишдан ўзингизни тийинг.

Бирон-бир санъат тури ва техникани жуда соз биламан, деб мақтанманг.

Чиндан ҳам куйлашни, соз гапиришни билсангиз, ҳикоя айтишга уста бўлсангиз, бошқалар илтимос қилса рад этманг.

Бошқалар менга эътибор бермаётир, деб қовоқ солманг.

Хираҳандон ва зеркарли одамларга нисбатан дилгирлигингизни ошкор этманг.

Кекса одамларга эътиборли бўлишни унутманг.

Мабодо зиёфат чоғида, меҳмондорчиликда рақс уюштирилса, унга уй бекасини ёхуд қизларини таклиф этишни ёдингиздан чиқарманг.

Аёл кишини рақсга таклиф қилмоқчи бўлсангиз ўнг қўлингизни узатинг. Жойига кузатиб қўяётганингизда ҳам худди шундай қилинг.

Узоқ вақт ўтириб қолиб, уй эгаларининг меҳмоннавозлигини суиистеъмол қилманг.

Меҳмондорчилик пайтида гулларга қўл тегизманг, уларни уй эгалари совға қилмаса олиб кетманг.

Соатга тез-тез қарашдан тийилинг. Кетадиган пайтингизни тўғри мўлжалланг. Бошқа меҳмонлардан олдинроқ кетиш чиндан ҳам зарур бўлса, уй эгаларидан албатта ўз сўрангга, ўзгаларга сездирмай чиқиб кетинг.

Бирон-бир кишининг уйида ёки чорбоғида меҳмон бўлсангиз, уй эгаларининг одатларини, ётоқда чекиш мумкинми-йўқлигини, қайси вақтда ётиб-туриш лозимлигини билиб олинг, таомни тановвул қилиш пайтидан кечикманг.

Бундай ҳолларда соқол олиш, тиш тозалаш учун зарур нарсаларни олишни унутманг.

«расмий ва норасмий учрашувлар одобномаси»дан.

Баҳор хушхабарлари

КИНОЧИЛАР УЙИДА

Шу бугундан бошлаб Тошкент шаҳридаги Киночилар уйида халқаро мукофотларга сазовор бўлган, ҳамон янги-янги қирралари очилиб ўрганилаётган асарлари ретроспектив намойиш қилина бошлайди.

Кино уйи яна янги дастур остида жаҳон кино санъати дурдоналарини намойиш этишни апрел ойида ҳам давом эттириш ниятида.

Бугун ва эртага матбуот ходимлари учун дастурдан ўрин олган кинолар Кинochилар уйининг Пушти залида бепул кўрсатилади.

Маъсума АҲМЕДОВА

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

(3-9 март)

ҚЎЙ (21.3 — 20.4)
Ҳафта бошида соғлиғингиз безовта қилсада, кейинги кунлар жуда кўп янгиликлар ваъда қилади.

СИГИР (21.4 — 21.5)
Душанба ва сешанбадан унумли фойдаланинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.5 — 21.6)
Сизга ҳафтанинг меҳри тушган. Ҳар бир кундан бир янгилик кутиб яшанг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.6 — 23.7)
Ўз соғлиғингизни ўйласангиз ҳаммаси яхши якун топади.

АРСЛОН (24.7 — 23.8)
Ҳафтанинг биринчи кунида ҳар доимгидек ишлаш қийин кечади. Фақат эртага яхши кун борлигини унутманг.

СУНБУЛА (24.8 — 23.9)
Ҳаммаси сиз ўйлаганча. Якшанбада кутилмаган учрашув.

МЕЗОН (24.9 — 23.10)
Пайшанба ва жума шахсий ҳаётингизга оид янгиликни хабар беради.

ЎҚ ОТАР (24.10 — 22.11)
Сешанбада муҳим янгилик бор. Дам олиш кунлари истаганча дам ола оласиз.

ТОҒ ЭЧКИСИ (23.11 — 21.12)
Энг яхши ва имкониятингизни очиб берадиган кун шанба. Якшанба яқинларингизни кутинг.

СУВЧИ (21.1 — 19.2)
3 ва 4 март кунларида кутилмаган ҳодисалар рўй бериши мумкин. Бозор куни бозорга чиқинг.

БАЛИҚ (20.2 — 20.3)
Ҳафта бошида тушкунликка тушмасангиз марра сизники бўлади.

001 ХАБАР ҚИЛАДИ

Шукр. Яна баҳорга етиб келдик. Қишнинг қировли кунлари эса бугундан хотирага айланди. Олдиндаги баҳордан... об-ҳаво кузатувчилари шуни хабар қилишадики... ҳафта бошида ёғингарчилик бўлади, охирига бориб эса кундузи —10+15, кечаси—10+4 даражагача иссиқ бўлиши кутилмоқда. Газетамизни сотиб олиб ўқиган мухлисимизга маслаҳатимиз: кўчага чиқишда ёмғирпўшингизни унутманг. Ишониб бўладими баҳор баҳор-да!

СПОРТ

УЛКАН ҲАЯЖОНЛАР ҲАЛИ ОЛДИНДА

Биз ғурури баланд элмиз. Энди-энди шуни англамоқдамиз. Бугун юртимизнинг турли бурчакларида ўтказилаётган тадбирлар, учрашув мулоқотлар, мусобақалар миллат ўз-ўзини кашф қилаётганидан нишона.

Яқинда пойтахтимизда ёшлар ва ўсмирлар ўртасида бўлиб ўтган каратэ бўйича Ўзбекистон биринчилиги мусобақалари ҳам шунинг бир меваси. Йигитларнинг ўзаро жангларидан ҳаяжонланасан, киши. Бир тарафдан фахрланасан. Кечагина ўзбек болаларининг ярмини ҳарбий хизматга яроқсиз, деб аюҳаннос солаётганларнинг фикри сароб эканлигини ҳаёлдан ўтказасан.

Ушбу мусобақа миллий федерациямиз ташкил этилганидан кейинги илк биринчилик. Унда деярли барча вилоятларнинг 9 ёшдан 21 ёшгача бўлган, жами 300 нафар каратэчилари иштирок этди. Улар орасида кучлиларни аниқлаб, Ўзбекистон каратэ терма жамоасига таклиф этамиз, келгусида юрт шаънини жаҳон майдонларида шулар ҳимоя этади-дейди Ўзбекистон миллий каратэ федерациясининг президенти Нурхон Нафасов.

Ҳа, Давлатимизнинг ўз олдига қўйган устивор вазифаларидан бири бу ёшлар баркамоллигидир. Зеро, мамлакатнинг буюклиги, миллатнинг улуғлиги ҳам шунда.

Беллашувларда бевосита иштирок этган Япониянинг Ўзбекистондаги фавқулотда ва мухтор элчиси Коичи Обата биз билан суҳбатда ҳаяжонини яширолмади: «Ўзбекистонда каратэга бўлган муносабатдан ҳақиқатдан жуда кучли спортчилар тайёрланаётгани тўғрисида эшитгандим. Бугун ўз кўзим билан кўриб турибман. Бу мусобақа менда илиқ таассурот қолдирди. Айниқса, болаларнинг ўзларига бўлган ишончи таҳсинга лойиқ. Ўйлайманки, мамлакатларимиз нафақат иқтисодий, балки ушбу жабҳада ҳам ҳамкорликни йўлга қўяди. Биз каратэнинг ривожланиши учун сизларга ҳар қандай ёрдамни беришга тайёрмиз».

Жанглар муросасиз ўтди. Бир қараганда йигитларнинг ҳаммаси бир-биридан кучли. Улар орасидан ғолибларни аниқлашда ҳатто ҳакамлар ҳам шошиб қоларди. Қийинчиликлар билан бўлса-да, совриндорлар аниқланди: А. Миркомилов, С. Носиров, С. Аҳмедов, Р. Кутуев, А. Нормонов, Ф. Солиев, Қ. Мухторов, Ф. Сапиев, У. Холматов, Ж. Юсупов, Х. Сапиев, Ф. Қаландаров, Н. Тошназарова кабилар ўз вазн тоифаларида ғолиб бўлишди. Мутлоқ биринчиликда самарқандлик А. Ҳакимовнинг қўли баланд келди. Қизлар ўртасидаги баҳсларда эса Андижонлик М. Раҳимова чемпион, деб топилди.

Биринчилик якунланди. Ҳаяжонлар, қувончу-изтироблар ортда қолди. Бу мусобақа мураббийлар учун ҳам қандайдир шаклда имтиҳон вазифасини ўтади.

БЕЛЬГИЯДАН ХУШХАБАР

Яқинда Бельгиянинг Левен шаҳрида каратэнинг вадорью усули бўйича Бельгия очиқ халқаро чемпионати бўлиб ўтди. Унда жаҳоннинг турли бурчакларидан 200 нафардан ошиқ спортчи иштирок этди. Ушбу «жанг»ларда ватанимиз шарафини 6 нафар ҳамюртимиз ҳимоя қилди. Қора белбоғлилар ўртасида бўлган мусобақаларда спортчимиз Анвар Ирназаров (II ДАН қора белбоғ соҳиби) 1-ўринни, қизил белбоғлилар орасида Илья Фоттахов 4-ўринни, ўшлар ўртасидаги беллашувларда эса Максим Федотов 2-ўринни банд этди.

Умумжамоалар ичида терма жамоамиз 2-ўринни эгаллади, кубок соҳиби бўлишди.

Т. РЎЗИЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Ёшларининг «Камолот» жамғармаси бошқаруви жамғарма Навоий вилояти бўлими раисининг ўринбосари Камолиддин Юсуповга оналари
ҲАҚБЕРДИЕВА Рисолат Абдусалом қизининг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 079.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ
Тираж: 12.826
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 20.30
1 2 3 4 5 6